

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 247

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova a. tel. 280
TELEFON LJUBLJANA: 46-91

Maribor, sreda 30. oktobra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.400

Cena
din 1.—

Sunek usmerjen proti Solunu?

Po italijanskih in grških poročilih se boji med obema vojskama šele razvijajo — Poročila iz nevtralnih virov pa poročajo o vdoru italijanskih čet proti Florini — Angleška letala so napadla Dodekanez — Turčija se glede svojega nadaljnega stališča še ni odločila

CARIGRAD, 30. oktobra. CBS. O BOJIH MED ITALIJANI IN GRKI DO SLEJ IZ DOBLJENIH VESTI ŠE NI BILO MOGOČE USTVARITI JASNE SODBE. GOTOVO JE, DA SLABO VREME OVIRA OBOJESTRANSKE, ZLASTI LETALSKE OPERACIJE. PRAV TAKOTUDI NISO ZANESLJIVE VESTI, KI POROČAJO O ANGLEŠKI POMOČI. ANGLEŽI SAMI O TEM NE IZDAJAJO NOBENIH URADNIH POROČIL.

Obojna vojna poročila

VČERAJSNJE ITALIJANSKO POROČILO

NEKJE V ITALIJI, 30. okt. Stefani. Včerajsnje poročilo italijanske oborožene sile pravi, da so italijanske čete zgodaj zjutraj prestopile grško mejo in predrele na več krajih na sovražno ozemlje. Napredovanje se nadaljuje. Letala so kljub slabemu vremenu bombardirala vojaške objekte. Zadetih so bili keji in železniška postaja v Patrasu, kjer je nastalo več požarov. V Korintskem prekopu je bilo zadetih več pomorskih naprav v posameznih oporiščih, poškodovano je bilo tudi letališče Tatof blizu Aten. Vsa letala so se vrnila.

VČERAJSNJE GRŠKO POROČILO

ATENE, 30. okt. A. AG. Vrhovno poveljstvo grške vojske javlja v svojem komunikatu, da so sovražne čete v nekaj valovih napadle grške postojanke na severni meji. Grške čete so trdno vztrajale na svojih pozicijah. Sovražna letala so bombardirala nekaj vojaških objektov, ne da bi dosegla kake uspehe. Med civilnim prebivalstvom je bilo gotovo število žrtev.

V PATRASU: 48 MRTVIH

ATENE, 30. okt. A. Ag. Pretekla noč je bila v Atenah mirna. Prebivalstvo je pričelo navdušene manifestacije četam, ki so odhajale na bojišče. Tudi v Patrasu, ki je imel včeraj svoj prvi ognjeni krst, ni bilo opaziti panike. Bombe so ubile 48 oseb, večje število pa ranile.

DANAŠNJA GRŠKA POROČILA

ATENE, 30. okt. Reuter. Četrto grško poročilo pravi, da je položaj na meji neznamenit. Italijani polzkušajo s pehoto in topništvom vdreti v Epir. Situacija v zahodni Makedoniji je neznamenjena.

ATENE, 30. okt. A. AG. Položaj ob meji črtajo v naslednjih obrisih: proti Albaniji ima Grška dve obrambni con. Prva teče na črti Parga—Janina—Kastoria—Florina, druga na črti Kosani—Edeša. Pri Florini je došlo do spopada med italijanskimi in grškimi topništvom. Grške čete so izpraznile nekaj prednjih postojank in se umaknile na prvo obrambno črto. Mnenja so, da je glavni italijanski pritisk usmerjen proti Solunu, kamor naj bi se z zasedbo Florine odprla pot po železniški progi. Florina je bila ponovno bombardirana od letal. Pred Solunom je zasidrana večina grških vojnih ladij.

ATENE, 30. okt. A. Ag. Službeno sporočilo generalnega štaba poroča, da so v noči med 28. in 29. t. m. bili le redki spopadi na meji. Včeraj je vršel sovražnik na fronto večje oddelke, ki jim je pomagala lahka in težka artilerija. Premikanja naših čet se razvijajo po določenem načrtu. V zahodni Makedoniji ni bilo nobenih izprememb. V teku dne je bilo več slabih zračnih akcij sovražnika.

ATENE, 30. okt. A. Ag. Slučaj ob 22. je bil dan znak za alarm. Alarm je trajal 16 minut.

ANGLEŠKE OPERACIJE

ATENE, 30. okt. Reuter. Vest, ki jih uradno ne potrjujejo, pravijo, da so angleške čete zasedle Kri ter Kreto. Nevtralni poročevalci vedo poročati tudi o

gibanjih v Albaniji, posebno v okraju Kurvelles ter Santi Quaranti.

VESTI IZ NEVTRALNIH VIROV

LONDON, 30. okt. Reuter. Nevtralni poročevalci pravijo, da so grške čete odbile italijanski napad na neko vas blizu jugoslovanske meje. Pri tem je bilo 20 mrtvih in 60 ranjenih. Iste vesti tudi pravijo, da je nastalo med južnimi Albanci gibanje. Neki ameriški poročevalci iz Tirane javlja, da so italijanske čete napredovale z motoriziranimi enicami v smeri proti Solunu. V Atenah je bilo izpušče-

V Bitolju se sliši streljanje

BITOLJ, 30. okt. AA. Dopisnik »Vremena« javlja, da je bilo v Bitolju čuti močno streljanje onstran grške meje. Sklepati je bilo, da napadajo italijanske čete v smeri proti Florini. Streljanje je bilo čuti v vseh krajih na grško-italijanski meji, kjer so prebivalci opazili nad grškim ozemljem tudi več letal, ne da bi se dalo dognati, ali so italijanska ali grška. Obmejni promet med Albanijo in Bitoljem je normalen, avtobus, ki vozi v Korčo, vzdržuje v redu poštni in drug promet.

BEOGRAD, 30. okt. Reuter. Dopisnik

Kaj očitajo Italijani Grčiji

RIM, 30. okt. Stefani. Zadnji dogodki v Grčiji so posledica dejstev, da je bila Grčija ves čas pod angleškim vplivom. V zadnjem času so se kopljele v Grčiji ogromne količine pogonskih sredstev, ki so bile tajno namenjene angleški vojni mornarici. Grške ladje, manjši brodomi in celo ribiški čolni so bili v službi angleškega vojnega ladjevja, prav tako grška letala, ki so stalno obveščala Angleže o manevriranju italijanskih vojnih ladij v sosednjih vodah. Italija je dolgo verovala, da se bo Grčija spametovala, z diplomatskimi koraki se je prizadevala vzpostaviti pravo nevtralno stanje. Ko je italijanski poslanik izročil noto, so Atene dejansko pokazale, nekaj odpor in padle

Nemci o postopanju Grčije

BERLIN, 30. okt. Nemški tisk obširno piše o grško-italijanskem spopadu in pravi, da vsaka država, ki veže svojo usodo na Veliko Britanijo, mora prej ali slej spoznati, da leze v propast. Listi naštevajo vse države, ki so zaradi tega trpele. »Tudi 1917. je Anglija potegnila Grčijo v ogenj na Balkanu, podobno jo je nagnala 1920 v boj proti Turkom. Že tedaj bi morala Grčija spoznati, da Anglija izkorišča manjše sile le kot šahovske figure. Atenska vlada ni razumela izjav Mussolinija, ki jo je svaril. Angleži hočejo napraviti iz Grčije drugo Norveško, zato so hoteli biti zdaj hitrejši kot so bili v aprilu. Londonske »Times« so še nedavno naglašale, da lahko postane Solun ključ obrambe Bližnjega vzhoda. Mussolini je pa angleško propagando prehitel, njegova nota je jasno izrazila odločnost Italije. Zaman je polzkuš, vreči krivdo za grško krizo na Italijo. Angleške ob-

ni 20 angleških pilotov, ki so bili doslej v koncentracijskem taborišču, ker so pri poletih nad sovražnika zašli v grško ozračje. Le-ti, nekaj Američanov ter drugih bodo sestavili internacionalno brigado. Po vsej Grčiji se zbirajo prostovoljci za internacionalno brigado.

RIM, 30. okt. CBS. Grška obrambna črta vzhodno od Korče je včeraj padla po 30 urnem boju. Italijanskim četam se je posrečil sunek proti Solunu. Govori se, da je prišlo do pomorske bitke med italijanskimi in britanskimi ladjami pri Kriu. Uradno pa teh vesti ne potrjujejo. Javljajo samo, da so bili napadeni dokli v Patrasu in pomorska baza v Prevesi.

ANGLEŠKA POMOČ GRKOM

LONDON, 30. okt. Reuter. Prva uradno objavljena angleška pomoč Grčiji je bil včerajšnji napad na letališče in garnizijo Maltesana na otoku Stampella v Dodekanezu. Posledica so bile strašne eksplozije.

»Politike« javlja z grške meje, da se je v teku noči med 28. in 29. slišalo streljanje topov v vaseh v bližini jugoslovanske meje. V Albaniji sneži ter je zelo slabo vreme z meglo, ki onemogoča delovanje letalstva. Grške čete se branijo tudi na obali Prespanskega jezera ter se stalno sliši streljanje.

PREKINITEV PROMETA Z GRČIJO

DJEVDJELIJA, 30. okt. AA. Dopisnik »Politike« javlja, da so grška oblastva uknila ves promet k Djevdjeliji. Zadnji vlak je odpeljal proti Djevdjeliji 28. oktobra ponoči.

v angleško nastavljenost. Prirodno je tedaj, da mora zdaj nositi odgovornost za svoje postopanje pred svetovnim mnenjem.

MILANO, 30. okt. Stefani. Britanski tisk ne skriva bojzani zaradi razvoja akcij v Sredozemlju in splošnega položaja v svetu sploh. Italija je zadalja Veliki Britaniji že težke lekclje. Nedavni članek v londonskih listih, ki napoveduje Angležem rešitev le, če preidejo v protiofenzivo, komentira »Popolo d'Italia« s »primerom onega zdravnika, ki na smrt bolnemu pacientu sugerira, naj vstane s postelje in brez vsake pomoči gre sam v grob«.

Po Grčiji močan udarec k Suez

RIM, 30. okt. Stefani. Italijanski tisk naglašja, da imajo zadnji sestanki med Hitlerjem, Pétainom in Mussolinijem velik pomen. Dogodki v Grčiji pa pričajo, da bo Velika Britanija zadeta na svojem najobčutljivejšem mestu. »Grčija je bila zadnje zatočišče angleškega vpliva, z odstranitvijo Anglije s tega ozemlja bo lahko zadan močan udarec na življenjske točke britskega imperija v Sredozemlju, evropska celna pa povezana z afriško v novem redu sil osi. Grčija je od prvih dni neodvisnosti videla v Veliki Britaniji svojega gospodarja in je storila vse, kar je bilo v korist bankirjem in lastnikom paroplovnih družb v Cityju. Grki so zapuili v Anglijo celo takrat, ko so angleške garancije drugi odklanjali. Tako je postala Grčija angleški agent v Sredozemlju, zato je v diplomatskem okviru ni bilo več mogoče trpeti. Italija je segla po zadnjih akcijah.«

Turčija se še ni odločila

CARIGRAD, 30. okt. DNB. Turški parlament, ki je zasedal v Ankari, še ni zavel definitivnega stališča k novim dogodkom. Prva značilnejša izjava je izšla danes v uvodnem članku »Ulus«, ki izraža grškemu narodu vse simpatije turškega naroda ter naglašja principe turške politike, ostati čim dalje izven vojne, braniti pa v vsakem primeru svoje lastne meje in neodvisnost, če bi bila država napadena.

CARIGRAD, 30. okt. Reuter. Angleški veleposlanik sir Knatchbull je konferiral z zunanjim ministrom Saradžoglom. Turčija se še ni odločila, vendar pa se misli, da bo ostala Turčija ob strani, ker je obvezana pomagati Grčiji samo po navodilih Balkanskega pakta, ki pravi, da morajo Turki pomagati Grčiji, če bi slednje napadli Bolgari.

GRŠKI POSLANIK PRI VIŠINSKEM

MOSKVA, 30. okt. Grški poslanik Diamantopolis je obiskal včeraj sovjetski komisarjat za zunanje zadeve, kjer je imel daljše posvetovanje s pomočnikom Višinskim.

Norveški piloti v Kanadi

TORONTO, 30. okt. Reuter. Kanadska vlada je ustanovila tovarno za izdelovanje 250 kg težkih bomb. Na leto jih bo izdelala 100.000. Norveška vlada pa je kupila v USA 36 lovskih letal, s katerimi bodo vežbali Norvežane v Kanadi.

PRIHOD ANGLEŠKIH LADIJ V GIBALTAR

GIBALTAR, 30. oktobra. CBS. Stiri najst angleških vojnih ladij je priplulo v ponedeljek ponoči iz vzhodnega Sredozemlja v Gibraltar.

BRAZILIJA PROTI JAPONCEM

RIO DE JANEIRO, 30. okt. CBS. Vlada zvezne države Sao Paulo je zaprla 75 japonskih šol ter jim zaplenila premoženje.

MUSSOLINIJEV DAR ŠPANCEM

MADRID, 30. oktobra. DNB. Italijanski poslanik je izročil po Mussolinijevem nalogu zunanjemu ministru Sunerju 50.000 pezet kot pomoč poplavljenecem v severni Kataloniji.

Letalska aktivnost kljub slabemu vremenu

Nemška letala so včeraj in tekom noči izvršila zopet vrsto napadov na Anglijo, Angleži pa poročajo, da so tudi njihova letala v tem času napadala razne nemške kraje
Boji med Italijani in Angleži

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO
BERLIN, 30. okt. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Nemške letalske eskadrole so tudi včeraj nadaljevale z napadi in maščevalnimi poletji na angleško prestolnico ter industrijska podjetja v južni Angliji. Posebno težki zadetki so poškodovali važne industrijske naprave pri Brooklandu, Standhoni, Clactonu in Aftonu. V južni Angliji so bila uspešno bombardirana taborišča čet. Pri napadu na neki konvoj je bila zadeta ena patrolna ladja v sredino tako težko, da se je takoj nagnila v stran in obtičala. Ponoči so naši težki letalski oddelki v ojačeni meri napadali London in povzročili tam težke požare. Razen tega so bile uspešno bombardirane tovarne v Birminghamu, Coventryju in v pristanišču Liverpoola ter več letališč v Angliji. Nemške patrolne ladje so s preciznim ognjem odbile napad sovražnikovih letal, ki so metala torpeda. Torpeda, ki jih je sovražnik metala, so zgrešila cilj. Napad sovražnikovih letal preteklo noč nad Nemčijo je imel slab učinek. V posameznih krajih je sovražnik bombardiral mesta in poškodoval hiše, več meščanov pa je bilo ubitih in ranjenih. V nekem mestu severne Nemčije je bila poškodovana kurilnica

neke tovarne, vendar pa ni bila povzročena večja škoda in delo v tovarni ni rešno ovirano. Sovražnik je včeraj izgubil 10 letal, od katerih je eno zbil proti letalsko topništvo. Osem naših letal se ni vrnilo. Od začetka vojne so zbile oborožene sile nemške vojne mornarice 116 sovražnikovih letal, od katerih so jih 26 zbil nemška vodna letala, devetdeset pa ladijsko topništvo. Pri prvem napadu na veliko in močno zaščiteno britansko ladjo »Empress of Britin« se je odlikovalo posebno moštvo nemškega bojnega letala pod poveljstvom poročnika Jopeja.

DANAŠNJE NEMŠKO POROČILO
BERLIN, 30. oktobra. DNB. V noči med torkom in sredo so nemška letala napadla sploh kakšna bomba na češkomoje sodelovalo več sto letal.

NEMCI DEMANTIRAJO
BERLIN, 30. oktobra. DNB. Angleži trde, da so v noči od 27. na 28. t. m. z uspehom bombardirali škodine tovarne na Češkem. Uradno zanikajo, da bi ta dan podla sploh kakšna bomba na češkomojavski protektorat.

NEMCI O NAPADIH NA LADJE
BERLIN, 30. oktobra. DNB. Zadnje čase so angleške torpedovke večkrat napadle nemške ladje v Severnem morju.

Vsi napadi so pa bili brez uspeha. Tudi angleška letala, ki so napadala s torpedi, niso imela uspehov. Torpeda so eksplodirala večinoma daleč proč od ladij ali pa na obali. Pač pa je morala angleška admiraliteta priznati, da so torpeda italijanskih letal poškodovala bojno ladjo »Liverpool«.

NAPADI NA ANGLIJO
LONDON, 30. okt. Reuter. Včeraj je bilo sestreljenih 22 sovražnih letal, Anglija pa jih je izgubila 7; 4 piloti so se rešili. Napadov je bilo manj kot običajno, pri teh pa so porušene hiše in nekaj žrtev.

ANGLEŠKE LETALSKE AKCIJE
LONDON, 30. oktobra. CBS. Šest nemških pomorskih oporišč je bilo včeraj napadenih. Letalsko ministrstvo javlja, da so bile poškodovane nemške vojne ladje, ki so še v konstrukciji. Angleška letala so tudi napadla okoli 50 tovarn in 19 letališč v Nemčiji.

LONDON, 30. oktobra. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da so angleški bombniki kljub slabemu vremenu napadli v noči od torka na sredo Nemčijo tja do Berlina.

ITALIJANSKO VOJNO POROČILO
RIM, 30. okt. Stefani. Izvedo se nove podrobnosti o herojski epizodi, ki se je

odigrala pri nedavnih spopadih v Rdečem morju, ko so italijanske pomorske sile izvedle junaški napad na britanske bojne ladje, ki so spremljale neki angleški konvoj. Poveljnik rušilca Nullo, Costano Borsini, ni prenehal z borbo vse dotlej, dokler nasprotnikova križarka, s katero se je bil spoprijel, ni bila zadeta od strelav iz daljnometnih topov z obale. Čeprav je bil ranjen, je do konca vodil reševanje svoje ladje, nato pa je sklenil utopiti se skupaj s svojo ladjo. Njegov ordonanc, ki je opazil, da se kapitan nahaja na ladji, je tedaj, ko je bil 500 m stran od rušilca, skočil v morje, ker je hotel v smrt skupaj s svojim poveljnikom.

ANGLEŠKA POROČILA IZ AFRIKE
KAHIRA, 30. okt. Reuter. Povsod na vzhodnem bojišču je bil mir. Edino južno od Sidi Baranija se je posrečilo neki angleški koloni približati se v mraku na 400 m italijanski avtomobilski koloni, ki je imela čez 300 voz. Zjutraj so ob istočasnem napadu angleških letal angleški vojaki odprli ogenj na italijansko kolono ter jo tako presenetili, da ni oddala niti enega strela. Večina avtomobilov je zajetih.

Okrepitev akcije „svobodnih Francozov“

De Gaulle je pridobil poveljnika francoske Somalije in posadko z nosilke letal „Berna“ — Pomembna izjava po radlu — Očitki de Gaulleu iz Vichyja

LONDON, 30. okt. Reuter. Francoske svobodne sile pod vodstvom generala de Gaullea so dobile nova ojačenja. Pristopilo je moštvo velikega nosilca letal »Berna« s častniki na čelu. V Londonu pa je došel dosedanji poveljnik francoske Somalije, general Legentilhomme, ki je eden izmed najboljših mladih strokovnjakov v kolonialnih vojnah.

LEOPOLDVILLE, 30. okt. ZPV. General de Gaulle je imel v Kongu po radiu

govor, v katerem je med drugim dejal, da se francoska vlada v Vichyju ne more več smatrati za legalno in da bo do sestave prave francoske vlade vodil on posebej po svojem glavnem generalnem štabu izdajal potrebne ukrepe in odredbe. »Vsi svobodni Francozi se bodo borili do končne zmage. Pripravljen sem prevzeti popolno odgovornost pred francoskim parlamentom, ki bo izbran, čim bo imela Francija spet priložnost, da svobodno izrazi svojo voljo.«

VICHY, 30. okt. Havas. Ministrstvo za kolonije javlja, da je zdaj vodja francoskih upornikov, de Gaulle v Francoski Ekvatorialni Afriki. Njegova letala so bombardirala skupino naselij Lambarena pri Gabunu. Napadeni so bili Evropeci in domačini. Tekla je spet francoska kri. »Ta zločin je treba prišteti k onim pred Oranom in Dakarjem. Francoski narod more takšnega upornika samo sovražiti in ga bo končno zavrnil.«

Ugibanja o francosko-nemškem sporazumu

Laval naj bi pristal na odstop Alzacije in Lorene Nemčiji, dela Riviere, Tunizije in dela Alžirije Italiji, dela Maroka Španiji in Indokine Japonski — Ukrepi proti osebnoštim, ki so pobegnile iz Francije

LONDON, 30. oktobra. Reuter. Svetovni tisk še vedno ugiba o vsebini francosko-nemškega sporazuma. Agencija Reuter je sprejela istočasno iz Curicha in Stockholma identične vesti, ki pravijo, da je Laval pristal na naslednje pogoje: Nemčija dobi Alzacijo in Loreno, od švicarske meje do Severnega morja se vzpostavi nevtralni pas. Italija dobi departement Alpes Maritimes s francosko Riviero, nadalje Tunizijo in del Alžira. Španija dobi del Maroka. Japonska pa Indokino. Ostala francoska kolonialna ozemlja pridejo pod skupno upravo Francije, Nemčije in Italije. Mimo tega bodo sile osi dobile značajna in pomorska oporišča, dokler traja vojna. Francoska flota bo tudi izročena. V zameno bo demarkacijska črta potisnjena više na sever ter bo lahko vichyjska vlada šla v Pariz. Vesti pravijo, da Laval glede tega še ni dosegel soglasja v vladi.

RIM, 30. okt. Stefani. Italijanski tisk piše v komentarjih sestanka v Firenci, da je tam bilo govora tudi glede nadaljnega odnosa Francije do sil osi. Člani francoske vlade so se najbrž že odločili, da pretrgajo vse vezi s preteklostjo ter sodelujejo z Nemčijo in Italijo pri novi izgradnji Evrope. Glavni cilj sil osi je ustanovitev novega reda v Evropi in izključitev slehernega angleškega vpliva iz nje. Tudi grška epizoda je korak k temu cilju dalje, ker sta Nemčija in Italija odločeni, vztrajati v boju proti Veliki Britaniji in njenim vplivom kjerkoli v Evropi.

ZENEVA, 30. oktobra. DNB. Včeraj po-

poldne je bila seja francoske vlade, na kateri so bili sprejeti razni sklepi. Mimo drugega je bilo sklenjeno, da se odvzame francosko državljanstvo nekaterim osebom, ki so zapustile francosko ozemlje.

VICHY, 30. oktobra. CBS. Pelainova vlada je konfiscirala premoženje 23 francoskim beguncem, med njimi tudi bivšemu glavnemu tajniku zunanje-

ga ministrstva Alexisu Legerju, ki se je zatekel najprej v New York, nato pa v svoje rodno mesto Martinique. Protest petih članov Rothschildove rodovine je bil zavrnjen. Dvema židovskima bankirjema, Leonu Sternu ter Davidu Weillu pa bo vrnjeno premoženje in državljanstvo.

Vpoklic pet milijonov Američanov

WASHINGTON, 30. okt. DNB. V nazočnosti Roosevelta in vojnega ministra Timsona so bili določeni obvezniki, ki bodo prvi poklicani pod zastavo. Vojni minister je po stari tradiciji potegnil prve številke. Roosevelt je v govoru dejal,

da morajo biti USA močne, da bodo lahko mirno uživale svojo svobodo in neodvisnost. Skupaj je bilo rekrutiranih 17 milijonov mladeničev za vojaško službo. Po prvih cenitvah bo najprej vpoklicanih pet milijonov obveznikov pod orožje.

Volilna borba v Zedinjenih državah

WASHINGTON, 30. oktobra. Reuter. Predsedniške volitve v USA se naglo bližajo. Osem dni bo glasovalo okoli 50 milijonov prebivalcev za Roosevelta ali Willkiea. Lahko se reče, da volilna kampanja še nikoli doslej ni bila tako živa, kakor je letos. Oba tabora prirejata velika zborovanja. Dosedanje prognoze gredo skoro vse v korist Roosevelta. Znani Golupov institut je zadnje čase zabeležil znaten porast glasov v korist Rooseveltu. Smatrajo, da bo Roosevelt zmagal, čeprav ne z izdatno večino. Vse države na jugu in večji del držav na zahodu so zanj, do čim ima drugod Willkie več upanja na

uspeh. Doslej se razvija največja agitacija v državah New York, Ohio in Pensilvaniji, kjer so volilne prognoze za oba kandidata približno enake.

WASHINGTON, 30. okt. Reuter. Ameriški veleposlanik Joseph Kennedy se je v včerajšnjem govoru postavil na stran Roosevelta. Dejal pa je, da ne bi bilo pametno, da USA napovedo vojno silam osi, ker bi v tem primeru morale zadržati vso količino orožja doma ter bi s tem bila Velika Britanija prikrajšana. Za Willkieja pa je nastopil delavski voditelj John Lewis ter znani črnski boksar Joe Louis.

Portugalska je laho mirna

LISBONA, 30. oktobra. Reuter. Vojvoda od Sevilje, ki je sodeloval kot predstavnik Španije na proslavah Portugalske, je izjavil, da se nima Portugalska ničesar bati v sedanjem razvoju vojne. Španija ne bo pričela nobene akcije, ki bi hotela škodovati Portugalski.

MADRID, 30. oktobra. DNB. Španski poslanik na Portugalskem se je vrnil v Lisbono.

NEZNANO LETALO NAD ŠVEDSKO
STOCKHOLM, 30. okt. DNB. Službeno javljajo, da je neznano letalo krožilo nad Helsingborgom. Letalo je prišlo z danske strani, odvrlo je svetlikajočo se bombo in tri razdiralne bombe, ki so padle v vodo nekaj 100 m od pristanišča. Profiletalska obramba je stopila takoj v akcijo.

EKSPLOZIJA NA IRSKEM PARNIKU
NEW YORK, 30. oktobra. »Associated Press« javlja, da je nastala na irskem parniku »Merry Head« blizu Corca velika eksplozija. Vzrok eksplozije ni znan. Utonilo je 11 mornarjev.

NARODNI PRAZNIK TURČIJE
CARIGRAD, 30. oktobra. DNB. V Turčiji so se začele velike svečanosti proslave obletnice turške republike. Predsednik İnönü je sprejemal čestitke diplomatskega zbora. Vsa mesta so bila sinoči svečano razsvetljena.

MEHIKA IN USA
MEXICO CITY, 30. okt. DNB. Predsednik Cardenas je predstavnikom tiska dejal, da bodo skoro odstranjena vsa nesoglasja med USA in Mehiko.

OBDELOVANJE ANGLEŠKE ZEMLJE
AMSTERDAM, 30. oktobra. DNB. Angleški listi objavljajo na vidnem mestu poziv poljedelskega ministra, naj kmetje obdelajo čim več zemlje, pa tudi vrtove, za pridelovanje povrtnine in žita. Zmaga je odvisna tudi od tega, koliko bo država pridelala doma.

VICHY, 30. oktobra. Havas. Maršal Pétain je sprejel v poslovlilni avdienci na razpoloženje postavljenega generalnega tajnika Charlesa Roua.

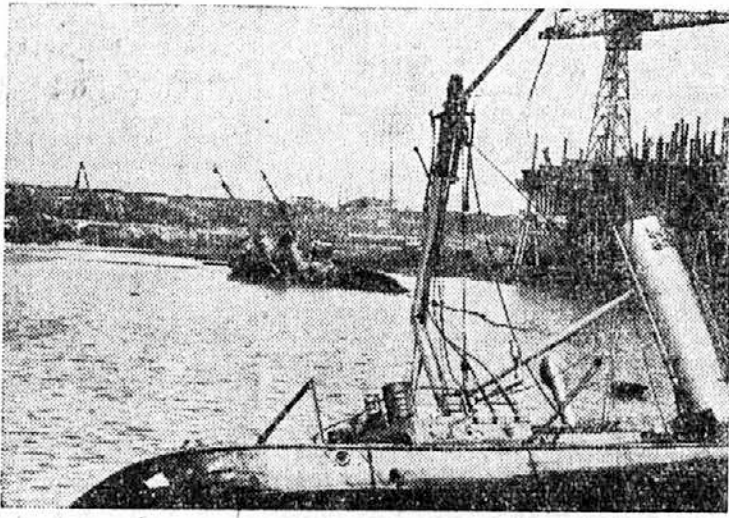
BORZA. Curih, 30. okt. Devize: Pariz 9.95, London 17.10, Newyork 4.31, Milan 21.75, Berlin 172.62.

Mariborska napoved. Oblačno in nekoliko vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 0.0, danes najnižja 1.2 pod ničlo, opoldne 1.8 C. Višina padavin od raztopljenega snega včeraj 10.6 mm, danes 6.8 mm. Višina snega danes zjutraj 12 cm.

Zakaj še ni bilo izkrcanja na Angleškem

Britansko mnenje o okoliščinah, ki silijo vojne akcije od invazije v Anglijo drugam

Sedanja evropska vojna, ki je vihrala že po Poljskem, Finskem, Albaniji, Norveškem, Holandiji, Belgiji, Luksemburški, Franciji in Angliji, se je zdaj dotaknila tudi Grčije. V ogenj je stopil tudi Balkan. Mimorede se je dotaknila Avstrije, Češkoslovaške in Danske pa Madžarske in Romunije. Višek napetosti je dosegla v duhu, ko je svet po splošnih napovedih iz obeh taborov pričakoval vpad v Anglijo, a ga kljub temu ni bilo. Na zimo se seli dejavnost

akcij na Sredozemlje, medtem pa odkriva v »Manchester Guardianu« pomorski strokovnjak, zakaj je invazija na Angleško morala zaenkrat odpasti. Avtor pravi, da so Angliji najbližja pristanišča Boulogne, Calais, Zeebrugge in Hoeck v razvalinah. Dunkerque je zatrt s potopljenimi ladjami, kakor vidimo na sliki. V pristaniščih leže potopljene ladje in drug vojni material, pomoli so razdejani, tako da jih ni mogoče uporabljati za vkrcavanje. Južneje od tod so luke Le Havra in Cherbourg, ki tako oddaljene od Anglije, da bi bilo treba za prevoz mnogo večjega ladjevja, ki ga pa ni na razpolago. Dovažanje transportnih ladij v tamošnje luke s severnejših pristanišč bi bilo takoj opaženo ter po

angleških letalih ali ladjah preprečeno. Nemčija more izkoristiti v večji meri le Antwerpen in Vlissingen. Morala bi pa v izlivu Skalde koncentrirati veliko transportno ladjevje, najmanj 200 do 250 ladij, če bi hotela vreči na Anglijo 100.000 mož. Te ladje bi imele do Dovera 135, do Hulla 240 milj plovbe, ne bi mogle tedaj presenetiti čuječega očesa angleške obrambe. Veliki renski parniki iz notranjosti bi bili sicer lahko uporabljivi, toda v 24urni plovidbi do Dovera ali 46urni vožnji k Hullu bi imela angleška mornarica časa dovolj, da jih preseneli in uniči. V primeru, da bi to transportno ladjevje spremljale nemške vojne edince in podmornice, bi seveda Angleži postavili v ogenj enako ladjevje in poskrbeli, da bi stvar ne uspela. Jesenske noči so res daljše, megla pogosta, toda tudi čuječnost Angležev je poostrena.

„Verujemo, da je pravica močnejša“

Javna tribuna za aktualna vprašanja, ki jo vodi list »New York Herald Tribune«, je prinesla pred dnevi resolucijo na predsednika Roosevelta. V tej resoluciji zahteva javnost, da se državna obramba čim hitreje pojači, da bi se tako zavarovala zahodna hemisfera z Ameriko. Tuji agenti, da se trudijo, razdvojiti Američane; pri tem posegajo tudi po strategiji terorja. Veliki predsednik Lincoln pa je že 1860 v svojem govoru v Cooperovem

institutu dejal: »Verujemo, da je pravica močnejša. V tem zaupanju vršimo svojo dolžnost, kakor jo razumemo in čim bolj zmoremo.« To izjavo Lincoln je treba danes še posebej ponoviti, ker mnogi prete demokratskim državam v prepričanju, da se je demokracija preživela in da propada. Toda vsi, ki tako mislijo o ameriškem nacionalnem značaju, se globoko motijo, zaključuje list omenjeno resolucijo.

Kanada se spreminja v orjaški arzenal

Kanadska vojska je štela pred sedanjo vojno 5000 mož, zdaj jih ima že 170.000. Meščanska garda je povečala svoje efektivne na 100.000, opremiti namerava še nadaljnjih 200.000 mož. Lani je imela Kanada 6 rušilcev in 7 manjših bojnih ladij z 8000 mornarji. Danes šteje 130 raznih vojnih ladij z 12.000 mornarji. Prihodnje leto bo imela Kanada 203 ladje in 22.000 mornarjev. V ladjedelnicah gradijo patrolne ladje in 20 večjih minolovcev. Istočasno hite tovarne z

izdelavo težkih tankov, za katere je določena vsota 150 milijonov dolarjev. Ostali vojni material bo požrl 600 milijonov dolarjev. Na teden izdelajo 50 letal, v nekaj mesecih bo mogoče postaviti v sedmih dneh 90 letal. Novinarji iz USA, ki so si ogledali napore kanadske vojne industrije, so ob odhodu izjavili: »Kanadski Ircl, Francozi in Angleži delajo složno z neverjetnim naporom za skupni cilj. Res, Kanada se izpreminja v orjaški vojni arzenal.«

Barvane kolonialne čete Italije

Italija ima že več kot petdeset let kolonialne čete, ki jih sestavljajo domačini. Vendar pa ni uporabljala teh čet v Evropi, ker je mnenja, da se obnesejo v celoti le tam, kjer so doma. Zato italijanske kolonialne čete tudi ne nosijo uniform, kakršne dajejo svojim četam Angleži in Francozi. Puste jim običajno njih pisane noše, kakor so jih vajeni. Častniki teh kolonialnih čet dobe posebno izobrazbo. Da si pridobi zaupanje, mora kolonialni častnik predvsem skrbeti, da s svojim zgledom doprinaša k disciplini. Kajti barvane čete tvorijo pogosto možje, ki so se komaj iz-

nebili poldivjega stanja. Sloviti general Baldissera je ustanovil 1889 prve čete Askarov v Eritreji. Tudi ti tvorijo jedro italijanskih kolonialnih čet in so se posebno izkazali v tripolitanski vojni proti Turkom 1911—12 ter v abesinski vojni. Samo v libijski vojni so dobile te čete 1200 kolajn in 60 vojnih križcev za hrabrost. Zastava eritrejskih Askarov je odlikovana z dvema kolajnama za hrabrost. Tudi Askari iz Somalije so znani. Libijski Arabci in Berberi so posebno spretni za edince letalcev. Za notranjo stražo v

Kultura

Pia in Pino Mlakar na beograjskem odru

Slovenska umetnika, in to najboljša slovenska plesna umetnika, sta Pino in Pia Mlakar. Zato jima je tudi pot skozi življenje doma tako trnovita. Biti slovenski umetnik, to pomeni imeti najslabši poklic. V šolah bi že morali učitelji svariti otroke, zlasti one, ki kažejo posebne talente za kako umetnost, naj se varujejo pred tem poklicem. Zatrejo naj v sebi zanimanje, zatrejo svoj talent in se izučijo rajši kakega rokodelstva. In še nekaj. Te svoje nauke bi morali ilustrirati s konkretnimi primeri iz življenja naših umetnikov. Na pr. kako je slovensko meščanstvo postopalo s Francetom Prešernom, kako ga je gnalo v obup, celo do samomorilnega poizkusa. Ali pa kako je to meščanstvo uničilo Franceta Levstika, za katerega je voditelj Slovencev Costa spregovoril one znane besede: »Krepicren soll der Hund« in z njimi odbil Levstikovo prošnjo za službo. Ali pa postopanje z našim Ivanom Cankarjem. Primerov ne manjka. Med temi primeri bo lahko vzgojitelj navedel tudi primer Pie in Pina Mlakar, ko bo govoril o onih slavnik slovenskih umetnikov, ki jih je naša družba naglala v tujino, da si tam poiščejo torišče ustvarjanja.

Pino in Pia Mlakar sta prišla gostovat v Beograd iz Nemčije, kjer imata angažman. Nastopata z baletom »Lok« hrvaškega komponista Lothke. V Nemčiji sta žela s tem delom ogromen uspeh. Kritika se je izredno pohvalno izražala, tako o se delu kakor o izvedbi. V beograjskem gledališču sta nastopila dvakrat, in to 17. in 20. t. m. Pri prvem in drugem nastopu je bilo gledališče razprodano. Umetnika sta bila deležna velikega aplavza. Tudi vsa kritika hvali delo in umetnike. Z eno besedo: nastop Pie in Pina Mlakar je bil za Beograd dogodek.

Ko sem gledal ta nastop, se mi je neprestano vsiljevalo vprašanje, kdaj bodo lahko ostajali najboljši slovenski umetniki doma in tam gojili svojo umetnost, kdaj bo nehala ta navada, da nam najboljše umetnike požira tujina? Pa še nekaj sem se vpraševal: Zakaj naša gledališča ne organizirajo njun nastop vsaj takrat, ko že potujeta na gostovanje v Zagreb ali Beograd? Zanimiva vprašanja so to.

k Celotna izdaja Tolstoja. V prvih dneh novembra bo minilo trideset let, kar je umrl veliki ruski pisatelj in mislec Lev Tolstoj. Za to obletnico je pripravila Akademija v Moskvi celotno izdajo vseh Tolstojevih del, ki bo obsegala 89 zvezkov spisov, ki jih je Tolstoj objavil še za časa svojega življenja, in 6 zvezkov, ki so neobjavljenih rokopisov. Pri urejanju sedanje jubilejne izdaje so namreč uredniki odkrili precej pisem in rokopisov, ki še niso bili objavljeni. Mimo tega je bila odkrita neka še neobjavljena varianta velikega romana »Vojna in mir«. Toda tudi že prej natisnjena dela bodo dodana poglavju, ki v prvih izdajah niso bila objavljena, tako na priliko pri »Hadži Muratu« in »Vstajenje«. Celotna izdaja bo obsegala tudi vsa Tolstojeva pisma, njegov dnevnik ter studiji o Göttheju in Shakespeariju.

kolonijah skrbe tako zvanj zaptije. Ti so zelo zvesti čuvaji železnic, skladišč in cest. V notranjosti Libije so izvežbani Savarijci in vokalni plemena Dubat. Te bojevite čete z belimi turbani, težko puško in širokim bodalom so se posebno izkazale v abesinski vojni.

KRISTJAN V SVETU

Dosedanji nazori so povzročali naravnost smešno diferenciranje, ko so na primer na Slovenskem po vaseh ustvarjali po dve posojilnici ali zadrugi, čeprav bi po zdravi pameti smela biti tam le po ena skupna in močna. Podobno pa grešijo tudi novi bojevitni nazori, ko predlagajo take načrte novega družabnega reda, ki niso izraz naravnih dejstev, ampak podajšek njih metafizike, čeprav gre v vseh teh konceptih za blaginjo vsega človeštva, ne pa za blaginjo pripadnikov enega nazora. (E. Kocbek v 8. števu »Dejanja«.)

Parobrodno društvo na Donavi ustanavlja tudi Italija. Glavnica znaša milijon lir, ki bo povišana počasi na 10 milijonov lir. Družbi Agip in Fiat bosta prevažali večinoma petrolej.

Na notranje posojilo misli tudi Švica, ki je imela zelo velike izdatke za vpoklicano vojsko.

Turški tobak žele imeti Norvežani. Prevoz naj bi šel preko Romunije in Nemčije. Turška vlada je pa odgovorila, naj norveška vlada najprej plača zaostali dolg, šele nato bo Turčija lahko ustregla željam iz Osla.

Kennedy se je težko poslovil od Londona

Ameriški poslanik v Londonu, Kennedy je te dni dopotoval v Washington, kjer je v dolgi konferenci poročal Rooseveltu o položaju v Evropi. Ob njegovem odhodu iz prestolnice je londonski tisk naglašal, da je imel velike uspehe, kakršne še noben poslanik pred njim. Kennedy sam je dejal, da odhaja s težkim srcem iz Anglije, ker izvolitev novega pred-

sednika ali pa ponovna izvolitev starega predsednika v USA že po tradiciji zahteva, da tudi poslanski podajo ostavke. Lahko se sicer zgodi, da se marsikateri slednjih še vrne na staro mesto. V tem primeru bi bil Kennedy z velikimi simpatijami sprejet v Londonu, kjer je bil zelo popularen. Poznal je dobro britski temperament in dušo naroda. Baš on je mnogo pripomogel k temu, da uživa velika Britanija v Ameriki v sedanji vojni globoke simpatije.

Kennedy je odlični jahač in stalen obiskovalec sportnih prireditev. Zgledno družinsko življenje na njegovem domu je tudi mnogo pripomoglo, da ga Londončani ne bodo pozabili, piše angleški tisk.

Glasovi iz Nemčije:

Jugoslavija ne more biti žarišče nove vojne

„Srbi so bili sicer iznenadeni, kako da so to pot ostali izven vojne“ — Realizem v Beogradu

Veliki nemški list »Münchener Neueste Nachrichten« piše med drugim: »Razvoj v prijateljski Romuniji je napravil na Jugoslavijo globok vtis. Prepričanje, da Jugoslavija kot edina podonavna država ne more ostati izven prirodne razvoja evropskega jugovzhoda, dobiva vedno več pristašev. Komaj nekaj je glasov, ki še govore o odnosajih Rusije do Nemčije, Anglije in Balkana. Vodstvo države, ki realno politično misli, ne naseda takšnim vestem. V zadnjih trgovinskih pogajanjih je Jugoslavija pokazala, da razume, kje je nje mesto. Jugoslovanske obljube so sijajno afirmirale nemško-jugoslovansko prijateljstvo s pomočjo besarnih Nemcem ob potovanju skozi državo. Naglasiti je treba tudi velik uspeh razstave nemške arhitekture v Beogradu. Vlada je tudi ustanovila posebno komisijo za zaščito plovbe na jugoslovanskem delu Donave, posebno pri Djerdapu. Tudi sodelovanje z Italijo je posebno na Jadranu rodilo dobre sadove. Interes za italijanski jezik narašča, gospodarsko sodelovanje je doseglo najvišjo stopnjo.

Skupni naporji obeh držav pomagajo pri izsuševanju Skadarskega jezera. Skratka: Jugoslavija želi sodelovati z Italijo in Nemčijo čim najtesneje.

Še so saboterji...

Ne smemo pa prezreti, da so še vedno nekateri znaki, ki oddaljujejo Jugoslavijo od trajnega prilagojevanja Nemčiji in Italiji. S tem mislimo na ono propagando, posebno na visokih in srednjih šolah, ki čisto z uspehom sabotira uradno politiko v uvajanju novega reda v Jugoslaviji. Progi, ki kritizirajo vladu, da ne postopa dovolj strogo proti širjenju protinemske in protitalijanske propagande smatrajo, da zdaj ni čas za teoretiziranje, nego je treba povsod pokazati praktično delavnost in odstraniti tendence, ki delujejo proti interesu države.« — »Schlesische Zeitung« in »Potsdamer Tageszeitung« pa v dopisu iz Ankare dostavljata, da nova Jugoslavija ne more biti žarišče nove vojne. Država je to, ki se še gradi in si želi miru. Srbi so bili sicer iznenadeni, kako da so to pot ostali izven vojne, pre-

živel so preveč voju v bojih in ne morejo razumeti, da bi bila njih domovina to pot ohranjena pred njimi. Beograd je pa od prvega dne sedanje vojne vodil realno politiko in pazil, da ne postanejo balkanski narodi igračka tujih sil. Pomagal je pri vseh prizadevanjih, ki so hotela odstraniti vojno z jugovzhoda. Kljub vsem pritiskom Anglije Balkan to pot ni hotel biti sod smodnika. Realizem, sloneč na starih izkušnjah, je pomagal Balkanu, da je ostal izven vojne.«

Kaj pravijo Francozi

Pariški »Journal de Debats« pa meni, da »je Jugoslavija zdaj v položaju, ki se lahko vzporedi z onim Romunije in Bolgarije. Če prej je bila tesno naslonjena na Italijo, kasneje je manifestirala voljo, da se izogne vsakršnim sporom z Nemčijo. Novi trgovinski sporazum s slednjo, izjave zunanega ministra dr. Markoviča in predsednika vlade Cvetkovića pričajo, da hoče Jugoslavija z lojalno politiko do sil osi ostati izven vojne.«

Novice

Smotrna izraba razlaščenih veleposestniških gozdov

Zakon o agrarni reformi z dne 21. junija 1931 je razlastil na Slovenskem nad 30.000 ha veleposestniških gozdov. Ti so prišli koncem 1932. in v začetku 1933. leta pod začasno državno upravo razlaščenih veleposestniških gozdov, ki je bila ustanovljena takrat v Ljubljani. Razlaščene gozdove upravlja ta uprava skoraj že osem let; toda še do danes nismo opazili nobenega njenega obračuna o gospodarstvu teh ogromnih gozdov. Vrednost teh gozdov nam je neznana prav tako kakor je bila ob razlastitvi.

Slovenski mali kmet in bajtar, ki sta pričakovala, da se bosta z razdelitvijo znatne površine veleposestniških gozdov okoristila, sta bila razočarana. Zveza slovenskih agrarnih interesentov, ki je vodila boj za razlastitev teh gozdov, je po svojih voditeljih Albinu Prepeluhu in dr. Janžetu Novaku zahtevala, da naj se dohodki razlaščenih veleposestniških gozdov stekajo v poseben sklad za starostno zavarovanje kmetijskega ljudstva! Zal da je ta lepa zamisel, ki bi kmetškemu ljudstvu mnogo koristila, zaradi političnih prilik propadla. Vsaj začasno so mu onemogočili, da bi se okoristilo z dohodki teh gozdov.

Začasna državna uprava je gospodarila prva leta z razlaščenimi gozdovi prav po mačelicovsko. Menda je bil posebno drag uradniški aparat. Šele na številne pritožbe kmetov je, kot izgleda, prenehala breznačrtno gospodarstvo. Kako pa je uprava dejansko gospodarila in zakaj so bili uporabljeni dohodki, to je ostalo vsej slovenski javnosti neznano.

Zivimo v težkih in resnih časih, ko je potrebno povsod skrbno gospodarstvo. In še posebno gospodarjenje z razlaščenimi veleposestniškimi gozdovi, ki so veliko narodno bo-

gastvo, mora biti dvakrat skrbno. Kmetško ljudstvo bi moralo vedeti, zakaj se je uporabljal sleherni dinar iz gozdnih dohodkov. Zato zahteva upravičeno javni obračun o gospodarjenju uprave za vseh sedem let nazaj. Pa tudi vnaprej je dolžna uprava sproti objavljati obračune, da bomo vedeli vsi, kako gospodariti.

Sedaj, ko je les tako drag, bi uprava morala slovenskemu ljudstvu pomagati tako, da bi prodajala drva za kurivo povsod, tudi v mestih. Tako bi bilo tudi mestnemu prebivalstvu in delavstvu v industrijskih krajih mnogo pomagano, saj bi prišli do cenenejšega kuriva in jim pozimi ne bi bilo treba prezebat.

Država naj bi omogočila po železnici brezplačni prevoz, da bi bila cena lesa še nižja. Država in začasna uprava bi to morali storiti, saj to zahtevajo obče življenjske koristi

slovenskega naroda. S tem bi ne trpela nobene škode država, niti začasna državna uprava razlaščenih gozdov. Prikrasani bi bili samo posredniki, ki danes kupujejo drva od uprave v razlaščenih gozdovih in jih potem prodajajo v mestih in industrijskih krajih z večjimi ali manjšimi dobički.

Tako bi bilo pomagano revnejšim slojem, ki morajo kurivo danes drago plačati. Hkrati pa bi se preprečilo tudi preveliko izsekavanje gozdov s strani kmetov, zlasti onih v okolici mest.

Začasna državna uprava razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani mora svoje gospodarstvo preusmeriti v tem smislu. To mora delati vse dotlej, dokler ne bo vprašanje razlaščenih veleposestniških gozdov dokončno rešeno, kar je že tudi skrajni čas.

—pč.

Deseta glavna sokolska skupščina v Beogradu

V soboto in nedeljo je bila v Beogradu 10. redna glavna skupščina Sokola kraljevine Jugoslavije. Imela je le deloven značaj. Udeležili so se je zastopniki vseh žup v državi. V soboto dopoldne so zborovali tudi razni odseki. Zbor župnih načelnikov je obravnaval preureditev sporeda za II. vsesokolski zlet v Beogradu, ki ga terjajo sedanje razmere. Zborovali so tudi župni prosvetarji in savezni gradbeni odsek. Popoldne pa je bila glavna skupščina, ki jo je otvoril namestnik saveznega starešine dr. Vladimir Belajčić. Na skupščini so obširno in temeljito ob-

ravnali položaj sokolstva v državi in v poedinih župah. Sklenili so, da bo leta 1943. večji sokolski zlet v Mariboru, na katerem bodo sodelovale tudi vse sosednje župe. V Ljubljani pa bo proslava 80-letnice »Ljubljanskega Sokola«. Podrobneje so obravnavali tudi prosvetno delo na vasi. Na Kosovem polju bo postavljen velik obelisk v spomin Milošu Obiliću. Po drugem vsesokolskem zletu bo začela nova petletka, za katero bo izdelala smernice prihodnja glavna skupščina. V nedeljo pa so obravnavali način organizacije in smernice za vsesokolski zlet.

do izraza tudi z modernizacijo našega cestnega omrežja, predvsem pa s takojšnjimi in zadostnimi krediti.

Pred modernizacijo hrvatskih cest

V Splitu je bila konferenca strokovnjakov za moderno gradnjo cest. Sklicalo jo je hrvatsko društvo za ceste in splitsko združenje inženirjev. Prisostvovali so tudi kompetentni predstavniki banke uprave. Med drugimi referati je poročal šef cestnega odseka banke uprave inž. Hodžić, da so strokovnjaki izdelali načrt za izpopolnitev hrvatskega cestnega omrežja. Potrebno bi bilo zgraditi deset cestnih linij v skupni dolžini 1880 km. Stroški za dela bi znašali 3 milijarde 100 tisoč din. Na prvem mestu je obsavska cesta od Beograda do italijanske meje v Sloveniji, ki bi bila del mednarodne ceste Bukarešta—Trst. Sledi cesta, ki bi vezala Madžarsko s Sušakom in primorska turistična cesta od Sušaka do Splita. Na 4. mestu je zveza Ljubljana—Sušak, ki predstavlja direktno zvezo Slovenije z Jadranom ter dalmatinsko turistično cesto v Split. Za to cesto je potrebnih 280 milijonov. bi pa po njej dospeli tovrni avtomobili iz Ljubljane do morja v 2 urah! Na 9. mestu je turistična zveza Maribora z Zagrebom, za katero bi bilo potrebno zgraditi še 70 km ceste, kar bi stalo 123 milijone.

Inž. Hodžić je mnenja, da je za navedena dela potreben malo hitrejši »tempo«, kot je bil v navadi doslej, saj bi sicer bila izvedena šele v 100 letih! Zato niso dovolj le redna proračunska sredstva, temveč bi se morali stekati vsi dohodki od cest v cestni fond, na podlagi tega pa bi najeli potrebna posojila. Tudi od novega 8 milijardnega posojila, večinoma namenjenega za melioracije, bi naj bil primeren del nakazan za izvedbo omenjenega načrta. — Če pomislimo na stanje slovenskih cest, ki je prišlo posebno v tej jesenski sezoni do popolne »veljavne«, moramo samo ugotoviti, da nam ni samo potrebno sodelovanje pri obeh omenjenih slovensko-hrvaških cestnih zvezah ter pri mednarodni cesti Bukarešta—Trst, temveč moramo storiti vse, da se bo izpopolnilo smotrno in velikopotezno tudi naše cestno omrežje. Tako zahteva razvoj moderne prometa, ki mu moramo slediti tako zaradi stopnje, na kateri se nahaja naše celotno gospodarstvo, kot še posebej zaradi našega turizma. Slovensko ozemlje je križišče važnih evropskih prometnih arterij — zato je skrajni čas, da pride to dejstvo

Ovčji paprikaš so si zaželeli

Ovčji »paprikaš« so si zaželeli trije dobri prijatelji iz Starega Bečaja ter ukradli posestniku Milanu Miškoviću ovco. Odnegli so jo v neko bajto, jo tu zaklali ter si skuhal dober »paprikaš«. Da bi zabrisali vse sledove, so kožo sežgali. Mimo bajte pa je prišel neki Janoš Neorčić, zavohal razkošne duhove »paprikašove« gostije ter pojedino prijavil. Prijatelji so »paprikaš« že pospravili, toda postave jih bodo verjetno kljub temu zašile.

Čuden večerni napad sredi Litije

Pred dnevi se je znana trafikantka pri mostu, ga. Cirila Vizlerjeva, vračala preko mostu, ko je zvečer zaprla trafiko. Bila je že blizu društvenega doma na cesti, ki vodi ob Savi, ko jo je iz prečne temne ulice napadel neki neznanec ter jo dvakrat močno udaril, da ni mogla niti zaklicati na pomoč ter je nezavestna obležala. Čez dve uri se je prebudila in prestrašena pričela klicati, kajti od udarca se ni mogla sama niti dvigniti. Njeno klicanje je zaslišal mimo idoč pekovski pomočnik, ki je napadeni pomagal, da je prišla do doma.

To je bil v Litiji edinstven primer zahrbtnega nočnega napada, najbrže iz kakega maščevanja. Oblasti naj ga temeljito preiščejo in krivca kaznujejo, da bodo pasanti varni tudi sredi noči, kakor doslej.

Spomnite se CMD!

Prezirane zaščitnice naših gozdov

Pri nas vse premalo cenimo koristnost gozdnih mravelj, ki so najboljše zaščitnice gozdnih dreves pred najrazličnejšim mrčesom. Pobirajo gosenice in ličinke, ter čistijo gozd razkrajajočih se ostankov živali in podobno. O koristnosti gozdnih mravelj razpravlja v »Gozdarskem vestniku« inž. S o t o š e k ter pravi, da so koristne zlasti rdeča gozdna mravlja, lesna mravlja in rdeča mravlja. Navaja tudi mnenje dr. Fr. Cornelsena, ki pravi, da je koristnost teh zaščitnic gozda gozdnim praktikom vse premalo znana. Mravlje lahko zaščitimo pred njihovimi neprijatelji, jazbeci, divjimi svinjami in detli, z enostavno žično mrežo, ki sega približno 10 cm nad mravljišče. Porazen pa je sledeči citat: »Vsak gozdni posestnik mora brezpogojno najstrožje prepovedati nabiranje ličink gozdnih mravelj. Če pa že moramo imeti njihove ličinke, jih lahko uvažamo n. pr. iz Jugoslavije. Devize bosta desetero poplačala obvarovan gozd in

grm«. Pri nas niso niti odgovorni gospodarstveniki poznali važnosti gozdnih mravelj, da si je v vseh kulturnih državah prepovedano nabiranje njihovih ličink, je prinesel pri nas »Privredni bilten«, glasilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pri trgovinskem ministertvu, povpraševanje za mravljinjimi jajci iz Berlina. Forel je izračunal, da mravlje enega samega mravljišča uničijo dnevno sto tisoč škodljivih žuželk! Inž. Sotošek je na podlagi navedenih dejstev mnenja, da je treba gozdne mravlje smatrati za sestavni del pravilno gojenega in varovanega gozda, vprašanje njihovih jajčec pa rešiti z ustreznimi in jasnimi zakonskimi določili skladno s splošnimi predpisi. To mnenje bi bilo potrebno toliko bolj upoštevati, ker poročajo prav v teh dneh iz različnih naših gozdnih predelov, da so se različni škodljivci tako razpasli, da že prav nevarno ogražajo gozdove.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

22

Toda Sangster je človek, ki se znajde v trenutkih kot je sedanj. Bil je zanesljiv in obenem iznajdljiv ter se je znašel v vsakem položaju. Jimmyju se je zdela soba tiha kot mrtvašnica. Da, ves svet je utihnil, ko da se je ob tej tragediji ustavilo širno življenje.

Kristina je jela jokati. Jimmyju se je zdelo, da se duši. Pred očmi se mu je stemnilo, da je moral zamižati.

Brez volje se je obrnil. Kristina je napol ležala v naslonjaču. Sangster je stal poleg nje z roko na njenem ramenu. Jimmy ga še pogledal ni. Pokleknil je ob Kristini. Za hip je bilo vse pozabljeno. Da, v tej sobi je samo osirotelo in strto dekle, ki ga je nekoč ljubil iz vsega svojega otroškega srca. Objel jo je in pritegnil k sebi, da je slonel na njena glava na njegovi rami.

— Ne joči, moja uboga mafa Kristina, — je dejal Jimmy z drhtečim glasom. Ne, joči, Kristina...

Sangster je videl, kako je težko dvignila roko, se stisnila boječe k Jimmyju ter ga objela. In čutil je tesnobo v njenem glasu, ko je Jimmyju rekla:

— Nikogar nimam več na svetu, Jimmy, prav nikogar.

Jimmy je dvignil glavo in pogledal prijatelja.

— Mene imaš, Kristina, — je dejal z utrujenim glasom.

10

— Costin, ženil se bom, — je dejal Jimmy Challoner.

Sedel je v naslonjaču z malomarno iztegnjenimi nogami na drugem stolu ter nekako prešerno odpihal kolobarje dima. Costin pa je stal za mizo in mešal whisky s sodo, dokler ni soda zakipela ter čez rob zacvrčala na prt.

— Da, gospod, saj vam verjamem; in gotovo z gospodično Farrowo.

— Ne, vi neumnez, — je kratko dejal Jimmy Challoner. — Z gospodično Wyattovo, z gospodično Kristino Wyattovo, in sicer že pojutrišnjem.

— Da, gospod; želim vam mnogo sreče. Ali vaš smej vprašati, če bom ostal še nadalje pri vas v službi?

Jimmy ga je debelo pogledal.

— Seveda boste, — je dejal kar tja v en dan, — Kdo bi sicer skrbel za moje obleke in kdo bi me bril? — Malomarno je postavil noge na sosednji stol in skomignil z rameni. — Ženin sem v Londonu. Svatba bo popolnoma tiha, — je de-

jal, ne da bi pogledal Costina. — Gospodični Wyattovi je pred nedavnim umrla mati, kar gotovo že veste, — je še pristavil, spominjajoč se na one čase, ko je bil Costin še njegov zaupnik, takrat ko je bil zaročen s Cynthijo ter je bil Costin med njo in Jimmyjem tajni in zaupni sel. Vstal je.

— Toda Costine...

— Da, gospod.

— Niti besedice o oni gospodični Farrowi... ali ste me razumeli?

— Popolnoma, gospod.

— Prav. Lahko greste, — je vvel Jimmy, Costin pa se je poslušno odstranil. Prav dobro je namreč poznal Jimmyja Challonera.

Ko je ostal Jimmy spet sam v sobi, se je z vzdihom vrgel v naslonjač. Pojutrišnjem! Bilo mu je, kot da je konec vsega. Zdelo se mu je ko ga bi nekdo surovo vrgel ob zid ali pa potisnil v slepo ulico.

Uboga, mala Kristina! V preteklih petih dneh se je nenavadno izpremenila. Starejša je postala, bolj odrasla. Redko se je nasmehnila in je bila zelo tiha, celo z Jimmyjem ni mnogo govorila. Toda ljubila ga je, tembolj, ker je bil sedaj edini, ki ji je še na vsem svetu ostal. Jimmy se je tega tudi zavedal, pa mu je bilo radi tega še posebno hudo. Neprestano si je dopovedoval, da ji bo dober in ljubezniv, obenem pa je z žalostnim pogledom iskal po omari, kjer je bila svojčas podoba Cynthije Farrowe.

Od onega večera, ko mu je povedala resnico v obraz in ga odslovila, je še ni

videl. Mikalo ga je, ali znabiti ve, da se je znova zaročil. Verjetno so ji povedali. Kdo ve, če jo kaj jezi?

Sicer pa je Jimmy opazil, da nihče ni bil kdo ve kako navdušen spričo njegove skorajšnje ženitve, razen Horacija Velikega, ki mu je brzojavil, da odobrava njegov korak ter da je že storil vse potrebno, da se povečajo Jimmyjevi dohodki.

Jimmy se je nasmehnil temu sporočilu. Slednjič se je vendar tudi Horacij Veliki omeščal. Jimmy se je skušal čim bolj vživeti v dejstvo, da je poročen mož in da nima pravice misliti na neko drugo ženo.

Costin je spet stopil v sobo.

— Prosim, gospod... néka dama želi...

— Kaj?

Jimmy ga je nezaupno pogledal. — In želi mene? Neumnost! To bo bržčas pomota...

— Ne, ne, gospod, — je pohitel Costin. — Gospodična Farrowa bi rada govorila z vami.

Jimmyja je presunilo. Potlej se je počasi dvignil kot bi ga neka tuja sila pograbila za ramena in sunila s stola.

— Gospodična Farrowa, — je ponavljal. — Gospodična Farrowa torej... — In zardel je do ušes. Srce mu je utripalo kot še nikoli prej, ko ga je kdaj obiskala.

— Recite gospodični, naj vstopi.

Mehanično se je obrnil k zrcalu ter si popravil čop neugnanih las. Toda že so se odprla vrata in vstopila je Cynthija.

(Dalje.)

Skupščina združenja ptujskih rokodelskih obrti

V nedeljo je bila v »Mladiki« izredna skupščina obrtnikov v ptujskem okraju. Zborovanja se je udeležila komaj dobra petina. Doma jih je zadržalo tudi slabo vreme. Zborovanje je vodil Alfonz Kaisersberger, tapetnik. Uvodoma je pozdravil obrtnega referenta na mestni občini Rubina in zastopnika za TOI Šinkovca Stanka. Na dnevnem redu je bilo 15 točk, izmed katerih so zborujoče najbolj razgibale točke o ukinjenih združenjih in njih premoženju ter volitve skupnega predsednika.

Poročila ukinjenih združenj so dokazovala, da so bila bivša združenja zmožna samostojnega življenja. Zborovalci so se zavzemali za avtonomijo strokovnih odsekov v okviru skupnega združenja. Po svoji preudarnosti bodo znali najboljše skrbeti za svoje kulturne potrebe, za svoj naraščaj, za onemogle tovariše in dr. Ta izvajanja so enodušno sprejeli. Dalje so glede višine inkorporacije padli različni predlogi. Prevladovalo je mnenje, da se inkorporacija razdeli v 3 skupine in da se zato nepristransko presodi

socialni položaj poedincev, ki hočejo položiti mojstrski izpit. Predlog o podaljšanju učne dobe na 4 leta je povzročil živahno debato. O tej zadevi bodo obrtni odseki odločali vsak za sebe. Mnogo prahu so dvignile volitve predsednika za skupno združenje. Tako je dobil Anton Brus, kolar iz Spuhlje, 58 glasov in čevljar Greifoner pa 25 glasov. Za podpredsednika je bil izvoljen krojač Joško Ropič iz Budine. Na zborovanju je bila sprejeta spomenica, ki zahteva samostojno obrtno zbornico.

Ljubljana

Za pokojne bojevnike

Zveza bojevnikov sporoča, da bo pred grobnico na pokopališču pri sv. Križu 1. nov. ob 15.45 spominsko cerkveno opravilo, ki ga bo imel obnemem z nagovorom knezoškof dr. Rožman. Prisotna bo tudi vojaška godba in vojaška častna četa. V spomin in molitev za pokojnimi tovariši bo 2. nov. ob 9. uri daroval v frančiškanski cerkvi sv. mašo predsednik »Zveze bojevnikov« Mirko Ratej.

vam svetovne vojne, ki se bo zgradil na Brezjah ter za pomoč revnim bojevnikom iz svetovne vojne, vdovam in sirotam umrlih bivših vojakov, je »Zveza bojevnikov« pokrenila nabiralno akcijo, ki je bila od kraljevske banske uprave v Ljubljani dovoljena in ki bo 1., 2. in 3. novembra t. l. »Zveza bojevnikov« poziva vse, da darujejo nabiralcem »Zveze bojevnikov« z legitimacijo, znesek v zgoraj omenjeni namen.

Tramvajski promet o Vseh svetih. V petek 1. novembra bodo vozili ves dan vsi tramvaji z vseh prog k Sv. Križu. V soboto 2. in nedeljo 3. novembra bodo vozili tramvaji proge 3 ves dan od Rakovnika preko Poljan k Sv. Križu in obratno, popoldne pa bo obratovala tudi proga 4 od Viča do Sv. Križu in obratno. Postajališča »Vilharjeva cesta« v smeri Sv. Križ, »Savska cesta« v obe smeri, »Zale« in »Linhartova cesta« v petek, dne 1. novembra popoldne odpadejo iz prometne tehnike ozirno. Polniki se naprošajo, da se pri povratku od Sv. Križu poslužujejo direktnih prog. Za vse svete bodo tramvajski vozovi opremljeni na zunanji strani spredaj in zadaj z obešalniki za vence, na kar opozarjamo potujoče občinstvo, da ne bo jemalo vencev s seboj v polne vozove.

bo na področju uprave ljubljanske policije je le nabiralna akcija za zimsko pomoč. **a Policijsko prometni red o Vseh svetih** odreja za četrtek, petek, soboto in nedeljo na pokopališču pri Sv. Križu za vsa vozila brez izjeme, tudi kolesarje, samo enosmerno vožnjo. Dovoz je dovoljen po Smartinski cesti, Savski cesti in Med hmeljniki, odvoz izpred pokopališča pa po cesti, ki vodi v Tomačevo in po Linhartovi cesti v smeri Tyrševe ceste, za vozove s konjsko vprego pa po cesti, ki vozi v Jarše, po Pokopališki ulici mimo kemične tovarne in dalje po Predovičevi ulici proti mestu. Električna cestna železnica, ki bo vozila vsaki dve minuti, bo imela pred pokopališčem posebno postajališče za izstopanje in vstopanje potnikov. Avtobusni promet iz mesta na pokopališče in nazaj ni dovoljen. Občinstvo se opozarja, da bo vstop na pokopališče dovoljen le pri vratih na desni strani cerkve (ki so navadno zaprta), izhod pa le skozi leva vrata t. j. med cerkvijo in upravnim poslopjem pokopališča.

Brezmesni dan. Ker pade na petek 1. nov. praznik, ta dan ne bo brezmesni dan. Namesto tega bo na področju mestne občine ljubljanske brezmesni dan v torek 5. novembra.

a Za vsesvetstvo akcijo je poveljstvo državne policijske straže v Ljubljani nabralo med policijskimi stražniki 402 din in za ta znesek kupilo mestnih vencev in sveč, da bodo policijski stražniki na praznik umrlih z njimi okrasili grobove svojih rajnih tovarišev.

Nabiralne akcije v Ljubljani prepevane. Uprava policije v Ljubljani obvešča javnost, posebno pa zastopnike organizacij, da ne bo izdajala dovoljenj za nabiranje prostovoljnih prispevkov v dobi treh mesecev, to je za november in december t. l. ter za januar 1941. V tej dobi

Cinkarna je zopet povišala mezde

V Cinkarni je bila v soboto razprava radi povišanja mezd cinkarniškemu delavstvu. Pogajanja so se vršila med ravnanstvom podjetja in delavskimi zastopniki ter so uspešno končala. Ugotovila so pri naraščajoči dragini potrebno poviša-

nje draginjskih doklad. Vodstvo je priznalo 18% draginjsko doklado na nedavno povišanih 40% od temeljnih mezd. Poleg tega bodo dobivali oženjeni delavci letno 10 ton, samci 5 ton in upokojenci 5 ton premoga.

Obsojen tat in pretepač

Pred okrožnim sodiščem v Celju sta se večeraj zagovarjala radi težke telesne poškodbe 18 letni delavec Ladislav Planinc in 20 letni kovaški pomočnik Anton Smrekar, oba iz Vel. Obreža pri Dobovi. 17. avgusta sta v Kapelah pri Brezicah v prepiru šestkrat zabodla z nožem Antona Trampuša in mu prizadejala smrtno nevarne poškodbe, njegovega brata Andreja Trampuša sta tudi pretepla in ga poškodovala po vsem telesu. Planinc je bil obsojen na eno leto, Smrekar pa na eno leto in dva meseca strogega zapor. Zaradi raznih tatvin se je zagovarjal delavec brez stalnega bivališča Albin Jevšjak, 32 let star, pristojen v Rudnik pri Ljubljani. Tatvine je izvršil na Lavi pri Celju, na Ojstrici pri Dravogradu, v Kasazah pri Petrovčah, v Bukovem žlaku pri Zeharjih. Pri nekem vlovu v Gotovljah pri Telcu pa je bil prijel. Vse tatvine je izvršil tekom letošnjega poletja. Obsojen je bil na eno leto in osem mesecev strogega zapor, po prestani kazni pa bo od dan za dve leti v prisilno delavnico.

c Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, 5. novembra od 8. do 12. predpoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica 8, prtiličje, levo.

c Šahovski brzoturnir za prvenstvo v oktobru igra drevi celjski Šahovski klub.

c Šahovsko tekmo so v nedeljo odločili celjski brivci proti Šahovskemu klubu Gaberje v svojo korist.

c Celjske brivnice bodo na praznik Vseh svetih ves dan zaprte.

c Iz gimnazijske službe. Na gimnazijo v Milanovcu je nastavljen tajnica I. drž. realne gimnazije v Celju gđ. Tea Sparhakl iz Celja. S 1. nov. je nastavljen na III. realni gimnaziji v Ljubljani g. Evald Bračko, sin direktorja II. realne gimnazije v Celju.

c Sokolske ritmične vaje odslej ne bodo več ob sobotah ampak ob nedeljah. Prihodnja vaja bo v nedeljo, 3. nov. ob 20. v telovadnici.

c Sokolske župne mladinske strelske tekme bodo v nedeljo, 3. nov. od 8. zjutraj dalje na strelišču v Pečovniku.

c Mestno gledališče. Drevi ob 19.30 vporizorijo ljubljanski Gogoljevo satirično komedijo »Revizor«. V sredo, 6. novembra bodo gostovali mariborčani. Igrali bodo Gorkega dramo »Na dnu«.

Beograjsko pismo

Beograd, glavno mesto Jugoslavije, kamor se že dve desetletji steka bogastvo države, središče ekonomskega in političnega življenja, mesto, ki je v povojni dobi med vsemi mesti Jugoslavije najbolj naraslo, celo med mesti stare Evrope... Različno kot ostala velika mesta pri nas in vohče v Evropi, ne kaže skoraj nikakih sledov iz stare fevdalne dobe z njeno gotiko, renesanso, barokom in rokokojem. V Beogradu ni kot n. pr. pri nas v Mariboru ali pa celo v Ljubljani in Zagrebu stavb, da celo ulic in delov mesta, ki so še iz fevdalne dobe. Tu ni niti Starega trga, nunske cerkve, palače Turjačanov, kot jih ima Ljubljana, niti zagrebškega Kaptola in Gornjega grada. V Beogradu ni starinskih stavb iz dobe fevdalizma, ker tu ni niti plemenitašev, ki jih je še toliko po ostalih evropskih mestih, pa tudi v Zagrebu, niti starih meščanskih rodbin iz dobe fevdalizma. Srbija, a prav posebno še Beograd, ni od 14. stoletja dalje živela več tako kot ostala fevdalna Evropa, ker je bila od takrat že pod jarmom Turkov in je vladal v njej specialni turški fevdalizem, ki se je precej razlikoval od evropskega. V Srbiji ni bilo v teh letih niti plemstva v evropskem smislu, niti meščanstva. V samem Beogradu je vladala poturčena soldateska pod vodstvom vojaških poveljnikov. Če imajo druga mesta aristokratski izgled, ki je

pomešan z meščanskim, tega v Beogradu niti mnogo stavb iz začetka 20. stol. z njegovo secesionistično arhitekturo. Čez tri četrtine Beograda je zgrajenega po vojni. Vendar pa Beograd ni skladen, pa najsi nima »zlatih gradov« plemenitašev. Meščansko središče in delavska periferija je najočividnejši nesklad, ki strašno kazni Beograd. Ogromne luksuzne palače, da se človek ne more dovolj načuditi in grde delavske kasarne in zanemarjene hišice na periferiji... Bil sem v luksuzni palači v centru in v delavski kasarni na periferiji. Razlika je tako ogromna, prepad tako globok, nesklad tako grotesken, kakor ga še v nobenem mestu nisem videl. V palači vse v mramorju, električni lustri razsvetljujejo stopnišča, lokale in stanovanja, luksuzna angleška stranišča, kopalnice, balkoni, terase, kdo bi vse to lahko naštel! V delavski kasarni niti elektrika, okna majhna, večinoma gledajo na mračen hodnik, stranišča taka, kot jih nisem videl še niti v pohorskih vaseh, stopnišče črveno, leseno in temno itd. Z eno besedo — ogromen nesklad. V Beograd se po vojni niso stekali le ogromni kapitali, temveč se je nakopičila tudi revščina, da ji ni enake v nobenem mestu Jugoslavije. Zagrebška periferija, ljubljanska periferija, mariborska periferija itd. so kljub

Naročajte
„Večernik“!

Najcenojši dnevnik v Sloveniji. - Mesečna naročnina po pošti

samo 14 din

Posamezna številka v prodaji

samo 1 dinar

Kupujte „Večernik“!

Tudi zeniški rudarji zahtevajo višje pokojnine rudarskih upokojujencev zaradi nastale druginje. Posebna delegacija bo zato obiskala merodajne v Beogradu.

Podružnica SPD Peca za Mežico—Crno sporoča, da je Ulelova kočna na Peci od 1. XI. t. l. dalje začasno neoskrbovana. Odpria in oskrbovana bo od 24. dec. t. l. do 7. januarja 1941, za Svečnico in od 18. marca dalje. Če bi se prijavila večja skupina turistov — smučarjev izven tega časa, naj se pravočasno obrnejo na podružnico v Mežici, da poskrbi oskrbovanje.

Brv je ukradel Stefan Kac iz Cigoncev in sicer s potoka Ložnice ter jo uporabil pri svojem gospodarstvu. Toda zaslediti so ga in bo delal pokoro.

Meso na rdečih bolnih svinj so prodajali, kljub živinozdravnikov prepovedi, pri posestniku Francu Neratu v Selcah. Najslabše meso so sicer zakopali, drugo pa prodali vaščanom po 10 din kg ali pa uporabili doma. Oblasti so posestnika Nerata poklicali na odgovornost.

Iz Radeč pri Zidanem mostu. Vodstvo tovarne papirja na Njivicah pri Radečah je preskrbelo svojemu delavstvu 50 vreč enotne krušne moke in 10 vreč bele, ki jo je razprodalo na drobno in sicer kg enotne po din 430 in kg bele po din 840.

Delo in skrb za izseljence

Pod predsedstvom škofa dr. Gregorija Rožmana je imela Rafaelova družba svoj občni zbor, skupno z občnim zborom Izseljenske zbornice, ob številni udeležbi članov in delegatov iz raznih krajev Slovenije. Poslovno poročilo o delovanju družbe ugotavlja, da v tujini slovensko izseljenstvo, tu doma pa slovensko izseljensko skrbstvo ni uživalo enakopravnosti s Hrvati in Srbi. Dočim so Hrvati dobivali vsako leto iz raznih fondov sto tisoče letne podpore, so na Slovence odpadle samo male drobtine. Treba je doseči, da se primerno in pravično razdeli 73 milijonski izseljenski sklad. Potreba je tudi, da se ustanovi banovinski izseljenski urad ter ustanovi izseljenski dom v Ljubljani. Sprejete so bile resolucije, ki zahtevajo v prvi vrsti, da se kompetence za slovensko izseljenstvo v verskem, kulturnem in narodnem pogledu takoj prenesejo iz Beograda v Ljubljano, da se iz

izseljenskega sklada nakaže slovenski izseljenski službi en milijon dinarjev na račun slovenskega deleža. Iz omenjenega sklada dana posojila za umobolnico na Studencu, šolsko polikliniko v Ljubljani in Slovenski dom v Murški Soboti v znesku nad 2 milijona din naj se nakažejo izseljenski službi. Zato pa naj bi dravska banovina prevzela v svojo oskrbo slovenske izseljenske duhovnike in učitelje, podpiranje raznih izseljenskih kulturnih in drugih društev, kakor tudi podpiranje izseljenske službe doma in v tujini. Za Izseljenski dom že od dveh ministrov obljubljeno posojilo 2 milijona din naj se realizira.

V imenu prekmurske Rafaelove družbe je župnik Klekl poročal o položaju sezonskih izseljencev in stavil primerne predloge zastran njihove zaštite.

Za predsednika družbe je bil per acclamationem ponovno izvoljen škof dr. Rožman.

vsemu še prave idile... Tu spijo ljudje na golih, umazanih tleh, polnih mrčesa, predvsem sten, kar v dnevnih umazanih in raztrganih oblekah, z opankami na nogah in skapami pod glavo. V sobico jih je natlačeni po deset, a vsak plača gospodarju po 40—50 din mesečno. Prav tako drago morajo plačevati mala stanovanja (soba, kuhinja) delavske družine s kopicjo otrok, ki se golf podijo po dvoriščih. To znaša torej 400—500 din za eno sobo. Na kopanje ne morejo niti misliti, perilo — v kolikor se o njem lahko govori — je skrajno umazano. Jedo po umazanih narodnih kuhinjah in to fižol in kruh, za »slasčice« pa imajo čebulo in papriko.

Drugače poteka življenje v centru. Gledal sem svatbo nekega bogatega Beograjčana, pri kateri so se gostje vozili v 52 avtomobilih, okrašeni z dragocenimi rožami, ki stane vsaka več kot celodnevna delavčeva hrana. Posebej sem si ogledal Privilegirano agrarno banko. Ze pred leti sem se namreč odločil, da si jo ogledam, ko sem čital govor zastopnika njenega upravnega odbora, v katerem je rekel, da si je zgradila sedaj banka skromno hišico. Ze takrat sem se čudil, kako skromna hišica mora biti to, saj je vendar bilo v bilančnih računih napisano črno na belem, da je stala čez 25 milijonov din. In sedaj sem videl, da moj dvom ni bil neupravičen. To je ogromna palača. Upam, da bosta za enkrat že ti dve sličici zadostovali.

Zanimivosti

Buckinghamška palača - srce Londona

Palača, ki je sprva nihče ni hotel ter ji je šele kraljica Viktorija dala pravi pomen

Buckinghamška palača se često ponavlja v dnevnem tisku, zlasti v sedanji vojni. Palača, ki sicer ni posebna arhitektonska redkost, je sedež angleške kraljevske rodbine ter kot taka za vse Angleže nekako »srce Londona«. Sicer pa stoji palača zares sredi Londona, saj s svojim parkom meji na znani Hyde-Park, ki je v centru Londona.

Ko je dal kralj Jurij IV. palačo zgraditi, je javnost in dvor nista sprejela z kdove kakšnim navdušenjem, kakršnega je deležna dandanes. Naslednik Jurija IV. kralj Viljem IV. se je je izogibal, češ da je nekam tuja, prevelika ter se v njej človek ne počuti domačega. Resno je predlagal predsedniku Spodnjega doma, naj bi palačo uporabili za parlament, kar pa so člani parlamenta odklonili. Predloga niso sprejeli niti takrat, ko je star parlament pogorel, ampak so raje dali zgraditi novega.

Prvotno se je palača imenovala »Pimlico«. Nihče se ni hotel vanjo vseliti. Desetletja so se angleški puritanci spogledovali ob njej. Prišla pa je odločna kraljica Viktorija, ki je naredila mržnji konec ter se s svojim mladim soprogom vselila v toliko osvojevano palačo. Palača je bila dolga leta trn v peti londonskega časopisja, ki je nekoč celo predlagalo, naj bi jo podrl, da ne bo še nadalje obremenjevala angleških davkoplačevalcev.

Dasi palača sama po zunanosti ne tvori arhitektonske posebnosti, pa je tem lepša in razkošnejša na znotraj, česar pa svojčas Londončani verjetno niso vedeli. Iz vhodne dvorane, obkrožene z velikimi marmornatimi stebri, vodi belo stopnišče, pregrnjeno z rdečimi preprogami, v prvo nadstropje. Prvo nadstropje je v celoti razdeljeno na posamezne dvorane. Najdragocenejša je opremljena bela prestolna dvorana, nato zeleni salon, okrašen s prekrasnimi vazami, za njim pa glasbena dvorana, okraša s slonovino in zlatom. V palači je več zanimivih sob, v katerih so urejene različne zbirke. Med drugimi je soba z zbirko znamk kralja Jurija V., o kateri so dajo, da je najdragocenejša zbirka znamk na vsem svetu. Filatelisti vstopajo vanjo s posebnim spoštovanjem. Sicer pa je bil kralj Jurij V. znan kot zbiratelj raznih predmetov. Mimo znamk je še zbiral modele ladij, rokopise, mehanske igrače in ure. Dragocena je zlasti zbirka ur. Kralj Jurij se je silno rad sprehal po sobah z urejenimi zbirkami, najraje pa se je mudil v sobi z zbirko ur. Sluge so morali strogo skrbeti za to, da so ure neprestano tekle ter vse kazale isti čas.

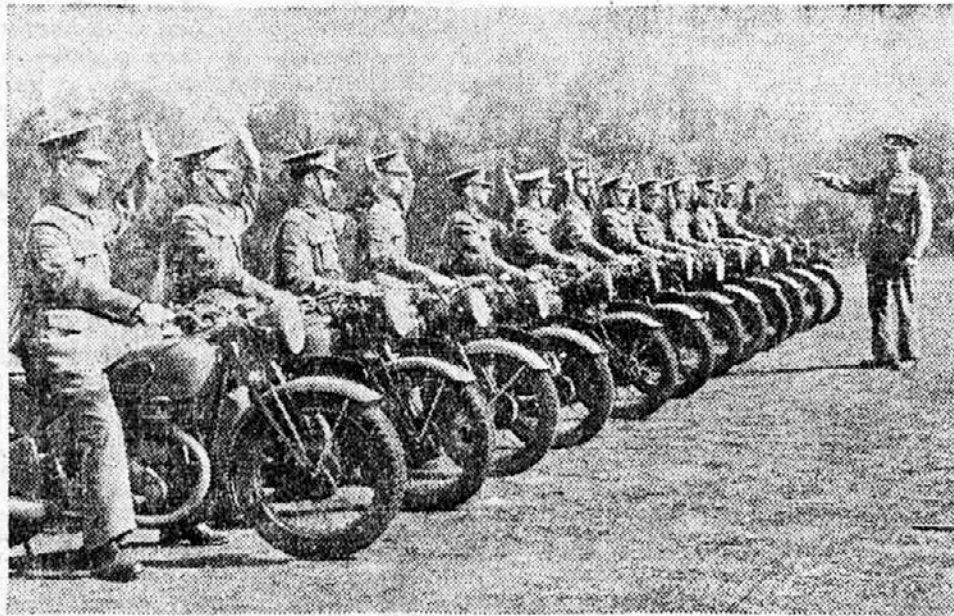
V Buckinghamški palači je zelo zanimiva soba, ki je poleg oblačilnice. V njej sta voščeni figuri kralja Jurija in kraljice Mary, oblečeni v admiralsko uniformo in večerno toaletto. Ti dve figuri sta prišli v sobo takole: Približno pred 10 leti je prišel v kabinet voščeni figur madame Tussaudove nek višji dvorni uradnik ter naročil figuri kralja in kraljice. Narejeni sta bili po zadnjih fotografskih posnetkih kraljevskega para, obenem pa je bilo za figuri naročenih več vrst oblek. Ko je hotel kateri kipar ali slikar posneti kra-

ljeviski par, so ga najprej peljali v kabinet voščeni figur in šele predno je že bila slika ali kip gotova, sta kralj in kraljica le za trenutek sedela kot model.

V Buckinghamški palači so do današnjih dni ohranili stare angleške dvorne običaje. Tako na priliko še danes pokuša pivo »dvorni okuševalec piva«, sedeč za kraljevsko mizo. Lord Monteaule ima pravico kadarkoli

jesti za kraljevsko mizo, lord Wlisingham pa ima pravico prednosti do kraljeve odložene obleke. Lord Portman je dolžan skrbeti za redno čiščenje dimnikov, in sicer brezplačno, dočim ima lord Shirfield na skrbi dvorno klet. Pri velikih dvornih recepcijah še vedno strogo upoštevajo stare običaje, dasi se pozna, da je nova doba že mnogokaj izpodrinila ter modernizirala tudi v Buckinghamški palači.

Vaša angleške vojaške policije

Angleška vojaška policija, ki je sestavni del angleške armade, je izredno dobro in moderno opremljena ter naravnost artistično izurjena.

Nove bolezni, ki jih je prinesla vojna

V londonskem dnevniku »News Chronicle« so zdravniki objavili dolgo razpravo o novih boleznih, kis o nastopile kot posledicav ojne. V glavnem gre za tri nove bolezni, ki so resnejšega značaja. Prva bolezen je tkz. »zakloniščna paraliza«. Tozadevno navaja list mnenje nekoga specialista, ki je na svojem področju ugotovil pet slučajev hrbtenične ohromelosti. Kot vzrok za to bolezen navaja okolnost, da ob neprestanih nočnih alarmih prespijo ljudje cele noči na cementnih tleh v zakloniščih. Kot drugo bolezen navaja list »hripavost evakuiranih«. Ta bolezen se je zlasti pojavila pri

otročih, ki so bili iz mest evakuirani v zaledja in na podeželje. Specialisti za ušesne in vratne bolezni menijo, da izprememba zraka in življenjskega okolja vpliva na dihalne organe, pri čemer pride do neizbežnih motenj. Ti organi namreč potrebujejo določeno dobo, da se šele prilagodijo na novo okolje. Tretji bolezen, ki jo je prinesla vojna, pa pravijo »zakloniščno vnetje zob«. Njen pojav je zaenkrat še neznan. Zdravniki pa računajo, da se bo čez zimo močno razširila, ker so zaklonišča slabo ventilirana in vlažna.

Ukradla fanta in ga prisilila v zakon

V Clevelandu imajo senzacijo, ki ji je težko najti primere. Dvajsetletni Frank Jenovez je že več tednov dvoril 18 letni Angeli Deonna. Dekle mu je bilo sicer hudo všeč, toda nikoli ni mogel zbrati toliko poguma, da bi ji odkril svojo ljubezen. Dekle je bilo iz tedna v teden nestrpnije, fant pa je neprestano kolebal. Slednjič se je Angela naveličala tega neizvestnega položaja. Z nekaterimi svojimi prijatelji se je domenila, da bodo Franka enostavno ugrabili. Neke noči so zares vdrli v njegovo stanovanje ter ga

— Presneto, takole bi barval z veseljem ves dan za najnižjo mezdo!

Ganljiv prizor pred sodiščem

Pred nekim sodiščem v ameriški zvezni državi Pensilvaniji je stal tovarniški delavec Skaranza, obtožen uboja. Po zaslišanju prič se je izkazalo, da je zagrešil uboj v samoobrambi in duševnem efektu. Porotniki so delavca oprostili. Ko je bila prebrana oprostilna razsodba, je delavec hipoma preskočil ograjo ter stekel na sodni oder, kjer je v solzah jel povrsti poljubljati porotnikom roke, nato še državnemu tožilcu in sodnemu delovodji. Izognil pa se je najmlajšega člana sodnega kolegija, in sicer lepe, plavalase strojejske ter se ji zdaleč jokajoč zahvalil. Ta pa je stopila k njemu in ga poljubila, dočim je natrpano polna sodna dvorana zabučala od navdušenja in ploskanja.

OGLAS ZA LEKARNARJA

Neko mesto na Norveškem je po zasedbi ostalo brez lekarnarja. Lekarna je že delj časa prazna in zaprta. Mestna občina se je slednjič odločila, da bo skušala polom inserata priti do lekarnarja. V ta namen je objavila v časopisju naslednji oglas: »Lekarna se proda mlademu lekarnarju, ki je sposoben, da prebrodi vse težave sedanjih časov in ima smisel za humor.«

Egipčanski zapiski o razpravah proti vlomilcem

To poročilo se ne nanaša na kak dogodek iz sedanosti, marveč sega daleč v sivo davnino, tisočletja nazaj, ko so v Egiptu vladali faraoni. Med številnimi po muzejih shranjenimi papirusi iz tiste dobe se nahajajo tudi sodni spisi, ki vsebujejo zapisnike o kazenskih razpravah proti tatovom, oziroma vlomilcem v kraljevske grobnice v piramidah.

To se je godilo proti koncu dvajsete dinastije, pod zadnjimi kralji rodu Ramozidov, to je med 1143 in 1090 pred Kristom. Takrat so državo pretresali notranji spori, korupcija je bila velika avtoriteta državne oblasti se je rahljala. V Tebah, kraljevski prestolnici, so si bila najvišja oblastva medsebojno v laseh. Spietkarilo se je na vse strani, kar je pogubno vplivalo tudi na moralno ljudstva. V tistem času so se širile govorice, da so bile izropane kraljevske grobnice. To je napotilo vlado, da je odposlala posebno komisijo preiskat piramide.

Poročilo te komisije pravi, da je ugotovila, da je večina grobov ostala nedotaknjena. Sicer so tatovi grobnice navrtali, a niso mogli predreti. V celem je bilo preiskanih deset piramid, a samo v eni je bila grobnica tam pokopane kraljevske dvojice izropana. Pač pa so bili izropani vsi zasebni grobovi v okolici piramid, ker so bili laže dostopni. O tem si seveda preiskovalna komisija ni belila glave. Zaradi izropanja piramide pa je bilo prijeto osem osumljencev: bili so sami služabniki v templu, ki so po temeljiti pripravi — namreč ko so prejeli toliko in toliko batin, zlasti na podplate — tudi vse priznali. Da so, kakor stoji v zapisniku, odprli krste in »častljivo mumijo kralja«, ki je bila vsa prevlečena z zlatom, obrali vsega, kar je imela na sebi in okoli sebe. Istotako so napravili z mumijo kraljice. Skratka, izropali so grobnico temeljito, plen pa pošteno razdelili med seboj na osem delov.

Toda vezir, prvi kraljevski minister, ki preiskovalni komisiji ni dosti zaupal, je tudi sam

z naperjenimi revolverji prisilili, da je šel z njimi naravnost v cerkev, kjer ga je že čakala nestrpna nevesta Angela, ki je pripravila vse potrebno za poroko. Poroka je bila v najlepšem redu izvršena. Toda Frank je ob prvi priliki pobegnil ženi iz nasilnega zakonskega jarma ter ves slučaj prijavil policiji. Kmalu zatem je bila Angela s svojimi pomagači vred aretirana. Na sodišču pa je Frank še vložil tožbo za ločitev zakona, v katero je padel proti svoji volji.

Zadeva z ono osmorico vlomilcev pa je bila seveda resnejša, vendar se je iztekla na način, ki je značilen za takratne razmere: ker sta bila v afero najbrže zapletena tako policijski šef kakor mestni knez, se je vsa stvar potlačila. Kakor dokazuje to zaključek zapisnika: »Veliki knezi so delavcem iz templja Ramzesa III. podarili življenje. Bili so tega dne spet predani prvemu duhovniku Amona Ra.« To se pravi, ne le da se tatovom ni nič zgodilo, dobili so tudi svojo službo nazaj.

Uspeh take justice naravno ni izostal, tatvine se se veselo nadaljevale. Že tri leta pozneje je bilo prijeto 60 oseb zaradi tatvov v grobnicah in celo zaradi izropanja zaklada v svetišču boga Amona. Tudi o tem so ohranjeni sodni zapiski. Kn.

Vojne ruševine v zahodni Nemčiji

Nemčija dan za dnem pošilja v svet slike o ruševinah, poudarjajoč, da je vse to delo angleških bombardnikov, ki da ne izbirajo ciljev, ampak bombardirajo kar vse vprek.

Maribor

Priključitev Košakov k Mariboru preložena

Pomembne socialne akcije mariborske mestne občine — Dva nova mestna zdravnik

Sinočno sejo mestnega občinskega sveta je vodil mestni predsednik dr. Alojzij Juvan, ki je uvodoma poročal o socialnih akcijah mestne občine. Dnevničarjem je bila tudi letos odobrena božičnica. Prometnemu in finančnemu ministru pa se bo na prošnjo železničarjev naslovila vloga, da naj se priznajo železničarjem za napredovanje in pokojnino tudi ona leta, ki so jih prebili kot uslužbenci južne železnice.

Izšla je uredba glede nabave drv mestnega prebivalstva. Mestna občina je zaprosila za obljubljeni kredit. Ker ta še ni na razpolago, so se zastopniki mestne občine pogajali z veleposestnikom Klančnikom v Fali glede nakupa 8000 kub. metrov drv, glede denarja za nabavo pa se je občina sporazumela z Nabavljajno za drugo drž. uslužbenec, tako da bo za druga odkupila 6000 kub. metrov, ostalo pa mestna občina. Cena drv franko Ruše bo 490 din za seženj, prodajna cena v Mariboru bo pa znašala nekako 600—630 din. Čeprav je pri tem predpisana minimalna cena prekoračena, je vendar treba smatrati nakup za ugoden, ker bi po drugih pogojih nabava drv sploh ne bila mogoča. Delež, ki ga bo dobila zadruga, se bo sorazmerno razdelil tudi med člane Nabav. zadruge uslužbenecv drž. železnice, mestni občinski svet pa je za nakup dovolil kredit 300.000 din.

Za rezervno hrano je kupila mestna občina od banovine 45 vagonov pšenice, ki bo shranjena v Franzovem mlinu, kornuza se bo nabavila, ko bo suha, prav tako bo kmalu nabavila tudi nekatera druga živila.

Sledila so poročila odsekov. Za I. odsek je poročal dr. Miller o dveh ugovorih proti odmeri prirastkarine, ki sta bila zavrnjena.

Za II. odsek je poročal m. s. Aljančič. Proračun mestnega socialnega skrbstva se bo za l. 1941-42 povečal za 1.167.403 din na 5.766.000 din. Povišek gre predvsem na račun podražanja hrane, ki jo daje mestna občina v mladinskem domu, oskrbnišnici itd. ter na račun akcije za zaposlitev brezposelnih. Kritje za to bo treba najti v povišanju indirektnih davčin od 10 na 15%, zlasti ker banovina ne prispeva ničesar v bednostni fond. Sprejet je bil še pravilnik o poslovanju okrajnih predstavnikov mestne občine, za okrajnega predstojnika v I. okraju pa je bil mesto obolega Ivana Klančnika imenovan urar in mestni svetnik Ignac Jan. Dosedanjemu okrajnemu predstojniku se je občinski svet zahvalil za njegovo delo. Nadalje je bilo odobrenih več prošenj za ubožno, oziroma vzgojno podporo in za sprejem v oskrbnišnico.

Za IV. odsek je poročal m. s. Hrastelj. Oddaja mnenja glede priključitve Košakov k mestni občini je odpadla z dnevnega reda, ker je kraljevska banska uprava svojo tozadevno zahtevo umaknila, ker ne namerava predlagati te priključitve. Mariborski sekciji Združenja gledaliških igralcev je bilo dovoljeno posojilo 45.000 za nabavo nujnih potrebščin pred zimo. Ta znesek se bo odtegnil od podpore za drugo leto, oziroma ga je treba vrniti, čim bo sekcija dobila podporo od države. Štirim sejmiskim uslužbenecem je bila priznana povišana sejmška doklada. Mestni svet je odobril prodajo nekaterih parcel na bivšem Rosenbergovem posestvu pod običajnimi pogoji. Kosova ulica se bo regulirala ter bo mestna občina v ta namen kupila s sredstvi regulacijskega sklada okoli 1000 kv. metrov zemljišča po 22 din.

Za socialno skrbstvo je bil odobren naknadni kredit 500.000 din ter se bo zaprosilo finančno ministrstvo za odobritev. Sredstva bo dobila mestna občina iz prihrankov in prispevkov.

Za V. odsek je poročal podžupan Žebot. Dovoljena je bila kavarniška obrt petanu Josipu (Astoria), gostinska obrt Štiblerju Viktoriju v Vetrinjski 3, Uhlar Sofiji je odobrena premestitev bifeja na Aleksandrovo cesto 17. Strašnik Alojzij je dobil dovoljenje za tiskarsko obrt v Gregorčičevi ul. 6.

Za mestna podjetja je poročal m. s. Stabej. Mestna občina ima že od l. 1922 namen, ustanoviti za svoje nameščence posebno pokojninsko zavarovanje. Zato se

je ustanovil poseben pokojninski sklad pri Mestni hranilnici. Lastni pokojninski sklad pa za enkrat še ne pride v poštev, ker je okoli 60 nameščencev že zavarovanih pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani ter bi morali tam pustiti svoj vplačani denar, ako bi se hoteli poslužiti občinskega pokojninskega sklada. Zato bo mestna občina vse svoje nameščence zavarovala pri Pokojninskem zavodu, s katerim so pogajanja že zaključena. Poleg tega se bo uvedlo tudi posebno dodatno višje zavarovanje.

Po uredbi o minimalnih mezdah dobi-

vajo sedaj vsi delavci najmanj 5.50 na uro. Dovoljene so bile nameščencem tudi posebne draginske doklade z veljavnostjo od l. IV. ter znašajo izdatki za te poviške letno skoro milijon dinarjev. Plače delavcev se gibajo sedaj med 44 in 85 din na dan.

Javni seji je sledila tajna, v kateri sta bila imenovana dva nova mestna zdravnik. Kot pragmatični zdravnik je bil sprejet dr. Ivan Turin, za pogodbenega zdravnik pa je bil imenovan dr. Janko Pihlar.

Podrtá drevesa pri Treh ribnikih

ODSTRANITE NEVARNOST, DA NE BO PRIŠLO DO NESREČE

Moker in težak sneg, ki nas je letos tako zgodaj presenetil, je povzročil zlasti na drevju mnogo škode, ki je trenutno ni mogoče oceniti. Po mestu je v vrtovih polomil precej sadnega drevja in grmičevja. Padla pa so tudi velika drevesa. Tako je pri Treh ribnikih pravcato razdejanje. Pri I. in II. ribniku je teža zlomila stare bukve in hraste. Na desni stra-

ni I. ribnika ležijo čez pot tri drevesa ter ovirajo promet. Na drugi strani ribnika pa še dve. K sreči so se drevesa zrušila ponoči, ko cesta ni frekventirana. Ker pa je ob tej poti še več takih starih dreves, bi bilo umestno, da jih gospodarji odstranijo, da bi v primeru podobne vremenske katastrofe ne prišlo do nesreč, ki bi končale s človeškimi žrtvami.

Prišel je po dobrote

za strica v jetnišnici

Na stanovanje delavke Marije Kolaričeve v Studencih je prišel vulkanizer Crncec Konrad od Sv. Marjete ter je našel doma samo njeno hčerko Suzano. Sporočil ji je, da ga pošilja njen Josip Kolarič, ki je zaprt v jetnišnici, s prošnjo, da naj mu pošlje nekaj jestvin, cigarete in zimski plašč. Hčerka mu

zahtevanih stvari ni izročila, dogovorila sta se, da jih bo ob določenem času prinesla pred jetnišnico, kjer jih bo Crncec prevzel ter po nekem pazniku spravil Kolariču. Ko je Kolaričeva prinesla te stvari v jetnišnico, so sleparijo kmalu odkrili ter pozneje Crnceca pred jetnišniškim poslopjem prijeli.

Smučarji na plan!

Danes dopoldne se je oglasil v Mariboru oskrbnik »Mariborske kočee«. V razgovoru nam je pripovedoval, da je zadnja dva dneva snežilo na Pohorju kot pozimi v decembru ali januarju. Do danes zjutraj je že zapadlo nad pol metra snega. Temperatura je — 5, sneg pa je odličen pršič, prav dober za smuko. Tako zgodaj menda Pohorje še ni povabilo na svoje vrhove navdušenih smučarjev.

Ceni naročnike, ki prejema »VEČERNIK« dnevno v upravi, prosimo, da čimprej plačajo naročnino za november.

Uprava.

m Premeščen je k okrajnemu sodišču v Mariboru Boris Kerimavner, sodnik okrajnega sodišča v Sošanju.

m Majstrov borec se bodo zbrali v počastitev spomina generala Maistra v petek, 1. novembra, ob pol 11. dopoldne na njegovem grobu. Udeležba obvezna.

m Dijaški kuhinji v Mariboru je nakazal Serneec Janko, predsednik okrajnega sodišča v p., mesto venca na grob blagopokojne učiteljice Serneec Ane 300 din.

m Otvoritveno predavanje »Vzajemnost« bo drevi ob 20. v društvenih prostorih v Frankopnovi ulici. Predaval bo g. Josip Petejan o korporativnem, dirigiranem in načrtnem gospodarstvu.

m Oblastnemu odboru Jadranske straže v Mariboru je bila na seji izvršnega odbora in predsedstva JS v Splitu odobrena podpora za zgraditev doma v Bakru.

m Preložitev brezmesnega dneva. Zaradi praznika Vseh svetnikov se preloži brezmesni dan na območju okrajev Maribor levi in desni breg od petka, 1. novembra, na soboto, 2. novembra, na kar se opozarja vse mešarje izven Maribora.

m Jugoslovanskim članom bivšega društva »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks in Rottenmann«! V raznih krajih Slovenije živi še več članov tega posmrtninskega sklada. Ker krožijo v njem vzemirjljive vesti, sem se v imenu jugoslovanskih članov tega sklada informiral in interveniral na pristojnem mestu v Gra-

zu. Bil sem ljubeznivo sprejet in sem prejel zadovoljiva in razveseljiva pojasnila in zagotovila, m. dr.: I. Z ozirom na plačilne težkoče so izključili samo tiste jugoslovanske člane, ki brez vsakega obvestila ozir, opravičila že dalj časa niso plačevali posmrtninskih prispevkov. Kdor je pa samo 2 leti na dolgu, listi lahko zopet poslani član posmrtninskega sklada bišje »Selbsthilfe«, če poravna zapadle prispevke teh 2 let. 2. Posmrtnine se vedno nakazujejo potom banke na našo narodno banko v Beogradu, in sicer v dinarjih. Tako se je n. pr. po tovarišu Gradišniku Antonu — zadnji smrtni slučaj — brez odtegljaja za 500 RM izplačalo 8.725.— din in je bila vdova seveda prav prijetno presenečena. Natančnejša pojasnila o tem predmetu lahko dam prizatim n. pr. na občnem zboru Ban. društva državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino, ki bo v Ljubljani 3. novembra 1940. Purkhart Josip, Maribor, Tomanova 3.

slabe oči? ...

k diplom. optiku petelnu

m Usmilite se gladojočih ptičkov! Dajte na običajna mesta: v parku, na Kalvariji, na starem pokopališču itd. hišice za krmiljenje ptičkov! Olepševalno društvo naj z društvom za varstvo živali vred za letošnjo zimo organizira redno krmiljenje po mestu in bližnji okolici.

m Na Tržaški cesti je ubil kravo neznan moški, ki je peljal tri krave proti mestu, a si je ena izmed njih po nesreči zlomila nogo. Ubita žival je dalje časa ležala brez lastnika v občestnem jarku, nato pa so jo reševalci prepeljali v mestno klavnico.

m Konj je padel na gladkem srednjem delu državnega mosta hlapcu Antonu Majnhartu, uslužbenem pri posestniku Leopoldu Kraserju iz Studencev. Prišli so morali reševalci z dvigalom, da so ga dvignili. Promet je bil za nekaj časa precej oviran.

m Dva kaznjena sta pobegnita, ko sta bila na delu v Meljskem dvoru, in sicer 35-letni Vinko Kocjan iz Cigelnice ter 31letni Ignac Krajnc iz Gornje Korene, ki sta bila letos obsojena na 2, oziroma 3 in pol leta robije.

Cene na mariborskem živilskem trgu

Iz zadnjega uradnega poročila mariborskega mestnega tržnega nadzorstva navajamo cene nekaterih najvažnejših življenjskih potrebščin na mariborskem trgu. Krompir je po din 1.60, merica din 11, čebula po 2—3, česen 6—12, zelje glava 0.50—3, kisló zelje din 5, repa 2—5 kom. po dinarju, kislá repa 3 din, kumarice 0.50—2.50, zelena paprika 4—8 kom. za dinar, karfičola 1.50—10 din, ohrovt 0.50—2 din, hren 7—9 din, buče 0.50—4 din, paradizniki 4—8 din, glavната solata

in endivija po 0.50—1.50, motovilec, radlič in špinača po dinarju kupček, kolera-ba 2—6 kom. po dinarju, fižol in grah v stročju kupček po dinarju, luščen grah 10—12.50, redkve 0.25—0.50 din. pesa kupček dinar.

Na sadnem trgu stanejo jabolka 4—10 din, hruške 8—16 din, slive 12—14 din, breske 8—14 din, grozdje 8—16 din, orehi celi 7—9 din, luščeni 28—32 din, kostanj surov 2—4 din, pečen 6—8 din. šipek 3 din.

številkó oddajte velike in male oglase še danes

m. Par čevljev si je skril pod plašč v trgovini čevljarja Petka Franca na Koroški cesti neki 25-30 letni moški, ko je trgovec stregel drugim odjemalcem. Tatvino je opazil slučajno navzoči obrtnik Uhl Hinko, ki je neznanca zasledoval po Koroški in Gospojni ulici, kjer je čevlje odrgel, nato pa neznanokam pobegnil.

m. Pri telovadbi je padel z droga ter si pretresel možgane Koliber Herbert, 10letni sin tkalskega mojstra s Pobrežja. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer leži v času poročila še v nezavesti.

m. Z vreló vodo je polila učiteljica po nesreči 10letnega sina šolskega upravitelja Janca Ferka iz Limbuša ob priliki nekega fizikalnega poizkusa. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

* O svojoj slavi sv. Luki biču na putu Pivljakovič.

* Važno za vsakogar kdor potuje! Vsled ukinjenja nekaterih vlakov potrebujete točne informacije o vlakovnih zvezah. Zato se pred vsakim potovanjem v lastnem interesu oglasite pri »PUTNIKU«, Trg svobode-grad kjer dobite vse vozne karte po originalnih cenah še par dni pred nastopom potovanja. Izdajajo se vozne karte z vsemi možnimi popusti ter tudi povratne vozne karte. Če nabavite vozno karto pri »PUTNIK-u« ste rešeni neroveze in predivanja po postajnih blagajnah. Posebno sedaj pred prazniki je to važno za vsakogar. Kupite torej vedno vozne karte v predprodaji pri »PUTNIK-u«.

* Zalni trakovi, rute in kravate vedno v izbiri pri Mirku BRECKU, Maribor, Aleksandrova 23.

m Nočna Iekarniška služba: od 26. t. m. do vključno 1. novembra Minarikova mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; Remsova lekarna pri sv. Roku, vogal Meljske in Aleksandrove ceste, tel. 25-32

Narodno gledališče

Sreda, 30. okt., ob 20: »Konec poti«.

Nastop Skrbniškove dramske šole.

Četrtek, 31. okt., ob 20: »Nenavaden človek«. Red C.

Petek, 1. novembra, ob 20: »Cyrano de Bergerac«.

Sobota, 2. nov., ob 20: »Na dnu« Red B.

Vsi Sveti v mariborskem gledališču. Na predvečer v četrtek, 31. okt., se ponovi Senečičeva izbornó uspela tragikomedija »Nenavaden človek«, na praznik (v petek) zvečer pa vnovič Rostandovo monumentalno zgodovinsko delo »Cyrano de Bergerac«, ki je bilo pri vseh dosedanjih predstavah zelo simpatično sprejeto. — Na Vernih duš zvečer (v soboto) bo prva ponovitev Maksima Gorkega znamenite dramske slike »Na dnu«.

Kino

* Grajski kino. Danes premiera senzacijonega filma »Izvršil sem povelje« Napeta vsebina. Hans Albers, Hilde Sessak.

* Esplanade kino. Odlična, duhovita francoska komedija »Srčni utrip« z Danielle Darrieux. Sledi najlepši ljubavni roman »Umfrajoča pomlad«.

* Kino Union. Danes zadnji dan velika ljubavna drama iz daljnega orientá »Gola plesalka«. — Sledi »Obmejna straža« z Georg O'Brienom.

Na trgu mlečnih izdelkov in jajc se prodaja smetana po 12.50—15 din, mleko po 2—2.50 din, surovo maslo po 34—40 din, čajno maslo po 44—48 din, domači sir po 12 din, jajca po 1.50—2 din, konservirana po 1.25 din.

Perutninski trg je še vedno dobro založen. Kokoši so po 25—38 din, par piščancev po 30—70 din, gosi po 45—60 din, purani po 45—80 din, race po 20—25 din, domači zajci po 10—40 din.

Trboveljski drobiž

60 letnico rojstva je praznoval te dni ravnatelj trboveljskega rudnika ing. Kolka Alojz. Zelja vseh je, da bi ta rudarski strokovnjak in zaveden Slovan ostal še dolgo časa na tem položaju v Trbovljah.

Možganski kapi je podlegel Jože Videgar strelni mojster zapadnega revirja trboveljskega rudnika. Pokojni, ki je že dalje časa bolehal, zapušta ženo in več že odraslih otrok. Pogreba se je udeležila tudi rudarska godba ter mnogo ljudi, zlasti njegovih stanovskih tovarišev.

Daljši bolezenski dopust je nastopil te dni rudniški zdravnik dr. Baumgarten Hugo. Za časa njegove boleznij ga bo nadomeščal za člana bratovske skladnice dr. Milavec Drago, zdravnik iz Ljubljane.

Sireno za alarme za slučaj zračnih napadov so montirali na strehi trboveljskega občinskega doma.

Mocne potresne sunke so občutili nekateri tudi v Trbovljah v noči od nedelje na ponedeljek.

Števeni novič. Podružnica CMD bo na dan vseh svetnikov pobirala pred pokopališčem tradicionalni števeni novič namenjen našim obmejnim krajem.

Kmečko nadaljevalna šola v Trbovljah prične z rednim poukom v nedeljo 3. nov.

Nov mostiček so zgradili preko Trboveljske pri občinskem domu. Prejšnjega je odnesla letošnja junijska povodenj. Sedaj je zopet avtobusna postaja za občinske urade pri Briclu.

Ukinjen razred. Solska oblast je ukinila na II. deklški šoli en razred. Združila sta se sedmi in osmi razred.

o Nevaren škodljivec je hudo napadel hrastove gozdove v konjiškem okraju. Škodljivec je tkzv. gobar ter povzroča, da se hrastje suši. Tudi se ta škodljivec močno razrase, če ga prizadeti takoj ne bi začeli uničevati. Oblastva so zato pozvala lastnike gozdov, da namažejo bolne dele debel s katranom ter tako uničijo zalego v lubju. Tu namreč gobar zleže ličinke, iz katerih se zležejo gosenice, ki nato napadajo listje.

Lepa enostanovanjska HIŠA blizu kolodvora. ob glavni cesti, zidana, samo 90.000 dinarjev. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka 28, 19436-11

OBRT - TRGOVINA

KERAMIKA. Hišni posestniki in najemniki, pregledajte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6 kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči - Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

ŽENSKI KOTICEK

MODRČKI svezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo naiceneje pri Š Keitš-u Stolna 1. 11406-18

ALI JE VAŠ RADIO V REDU?

RADIO STARKEL MARIBOR

STROKOVNA POPRAVILA

NOGAVICE rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine. Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

VOZILA

Prodam dobro ohranjeno **MOŠKO KOLO** za din 550.—. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19443-22

PRIDELKI

KROMPIR v vsaki količini, beli (Schneeflocke) z Murskega polja, bo na razpolago na Vodnikovem trgu od 2.—5. novembra. Kdor za še nima za zimo, naj si sedaj preskrbi. 19422-23

RAZNO

VAŽNO ZA VSAKOGAR! Pred nastopom zime naročite nove ali dajte popraviti Vaše peči in štedilnike pri prvovrstnem pečarskem podjetju. Stalno velika zaloga naj-novejših modelov peči, štedilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tyrševa ulica 12. 18218-28

VENCE ŠOPKE KRIZANTEME naročite v vrtnariji JEMEC, Prešernova ulica. 19328-28

SLADKORNO BOLNI! Vse kar rabite, dobite v najboljši kvaliteti v pekarni Rakuša, Koroška cesta 24 19032-28

ENA IGLA ZA 700 PLOŠČ PHONTON TRAJNE IGLE **RADIO STARKEL MARIBOR, TRG SVOBODE 6.**

MODERNI VOZIČKI
od vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Kocla -

Ivan Kravos
Maribor
Aleksandrova 13
Telefon šte. 22-07

Continental

na ugodne mesečne obroke
IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana Prešernova ul. 44

Ze najavljena knjiga o krojenju moških oblek gl. patenta sistema »Schauer«, Kočevje

„Krojenje je užitek“

bo izšla v nemškem in hrvatskem jeziku tekom teh dni. Ker naklada knjige ni velika, naprošamo zainteresirane, da isto pravočasno naroče pri

Friderik Schauer, Kočevje
začasno: Majstrova 13/II-6, Maribor.

kdor?

ni še oddal velikih in malih oglasov za 1. novembersko oziroma sobotno številko »Večernika«, naj jih v ogl. oddelku takoj odda.

Vaša usoda

Osrečeni boste ter zvedeli za svojo bodočnost, preteklost, sedanjost, nadalje o svoji službi, znanju, politiki, karijeri, bogastvu, zakonu, ljubezni, loteriji, potovanju, sodnijskih zadevah, dediščini, o prijateljih in sovražnikih ter srečnih dnevih. Nadalje sledi veliki posvet za spekulacije, trgovske posle, zdravje, karakter ter vse Vaše izrečene želje. Napišite točen naslov z rojstnimi podatki in priložite din 15.— v denarju ali znakmah. Naslov: **ASTRO - PSIHOGRAFO-BUREAU**, poš. pret. 608, Beograd.

Zlato in srebro, briljante, zastavljajte listke, ščeunino za nakup

M. Ngerjev sin, Maribor, Gosposka ulica 15

SIRITE »VEČERNIK«!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM v malih oglasih stane vsaka beseda 50 par damjaniša pristojbina za te oglasne je din 10.—. Dražbe preklicaj dopisovanja in žanitovanski oglasni din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglasne je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnjo. Oglasni davek za enkratno obliko znaša din 2.—. Znesek za male oglasne se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vnosilci v oglasni skupaj z naročilom ali pa po načini položnici na čekovni račun št. 11.409 — Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znakma za 3 dni.

SLUŽBO DOBI

Sprejmeta se takoj dva samostojna **MIZARSKA POMOČNIKA** za fino pohištvo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Dobra plača«. 19416-2

FRIZERKO iščemo Nastop takoj. Tekavec, Maribor, Tržaška c. 63. 19439-2

Kanc

VAŠE FILME ZAPRAJTE NAJMODERNEJŠEMU FOTO-LABORATORIJU DROGERIJE

Sprejemem takoj **2 MIZARSKA POMOČNIKA** Stane Vivod, mizarstvo, Tezno. 19465-2

Sprejme se pošten **HLAPEC** h konjem, Valentin Smode, mesarja, Maribor-Pobrežje. 19441-2

SLUŽBO IŠČE

PRODAJALKA pridna, vestna in poštena, išče mesta za 15. november ali 1. december. Naslov pove ogl. odd. »Večernika«. 19451-3

Iščem službo **POSTREZNICI** ali perice Stara sem 35 let. Krajčič Ana, Karl Markšova ul. 22, Studenci pri Mariboru. 19422-3

Spomnite se CMD!

VAJENCI-(KE)

UČENKO z meščansko-šolsko izobrazbo sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Ivan Kodrič, Fram. 19459-4

STANOVANJE ODDA

DVOSOBNO STANOVANJE kabinet, pritlikline, v novi hiši (Ljubljanska ulica) oddam 1. decembra. Vprašati Kopaljska ulica 10. 19411-5

STANOVANJE eno- in dvosobno, se odda. Smetanova ul. 54, v gostilni. 19334-5

DVOSOBNO STANOVANJE v villi, parketirano, se odda 1. decembra za 450 din v Jadranski ul. 53. 19440-5

Lepo dvosobno, podprtilično **STANOVANJE** s pritliklinami se odda za din 360.—. Aljaževa ulica 4. 19464-5

DVOSOBNO STANOVANJE pod enim ključem se takoj ali s 15. novembrom odda. Gajeva 7. 19461-5

Dvo- all trisobno STANOVANJE z uporabo kopalnice, plin, se takoj odda. Vprašati: Glavni trg 22/1. 19452-5

SOBO ODDA

SOBO oddam 2 gosp. 1. nov. s celo oskrbo. Kneza Kocla 18, pritliklje 3. 19460-8

OPREMLJEN KABINET oddam boljšemu gospodu, — Koseskega ul. 45. 19437-8

KABINET se takoj odda gospodu z vso oskrbo Čafova 5. II. nadst. 19456-8

Čitajte, »Večernik«!

DVA GOSPODA

se sprejmeta na Stanovanje. Mlinska ul. 21. 19449-8

Solidna **GOSPODIČNA** se sprejme na stanovanje. — Vprašati: Meljska c. 57, Dolinšek. 19448-8

POSEST

Prodam **NOVO HIŠICO** v Zg. Radvanju z velikim vrtom in stavbeno parcelo. Vprašati pri Vračko, Limbuš 19397-11

Išče se zmožen gostilničar

za novo ustanovljeno restavracijo na prometnem kraju v Banjaluki. Ponudbe na Ilijaš Omerbegović, geometer, Banjaluka. 1253

hitro in ugodno

Kupite ali prodate vaše posvetstvo poštom realitetne pisarne

„TRIGLAV“
Maribor, Aleksandrova c. 12
Telefon 25-34

Štampiljke za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.

Signurna Sotva Štampiljke iz gumija in kovin

Sotva
Maribor, Gregorčičeva ulica 24 • Telefon 25-10

ABOZA OBLEKE

Moške srajce, kravate, nogavice in vse ostalo za gospode kupite najceneje pri

M. KOTNIK
MARIBOR - GRAJSKI TRG 1

Vse za šola in pisarna

v TISKOVNI ZADRUGI
Cankarjeva 1 - Telefon 25-45.